

GRÄNSHINDERRÅDETS VERKSAMHETSRAPPORT

MED KOMMENTARER FRÅN DE NORDISKA REGERINGARNA

18/19

KÖPENHAMN DEN 9 SEPTEMBER 2019

Gränshinderrådets verksamhetsrapport 1 januari 2018–30 juni 2019

Med kommentarer från de nordiska regeringarna.

PolitikNord 2019:743

ISBN 978-92-893-6308-2 (PDF)

ISBN 978-92-893-6309-9 (EPUB)

<http://dx.doi.org/10.6027/PN2019-743>

© Nordiska ministerrådet 2019

Layout: Peter Daniel Olsen/Resonans Kommunikation

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och en viktig del av europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

www.norden.org

Ladda ner och beställ nordiska publikationer: www.norden.org/nordpub

GRÄNSHINDERRÅDETS VERKSAMHETSRAPPORT

MED KOMMENTARER FRÅN DE NORDISKA REGERINGARNA

18/19

KÖPENHAMN DEN 9 SEPTEMBER 2019

Ny vision för det nordiska samarbetet

Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region. Det är kärnan i den nya visionen som antogs av de nordiska statsministrarna den 20 augusti 2019.

[Gå till ny vision](#)

Klickbar digital rapport

Gränshinderrådets verksamhetsrapport kommer endast att ges ut i digital form, ett beslut helt i linje med i Nordiska ministerrådets hållbarhetsstrategi.

Rapporten är kortfattad och lätt att orientera sig i genom klickbara länkar till fördjupande information.

[Klicka för ytterligare information](#)

[Klicka för status på gränshinderarbetet](#)

Välkommen att ta del av det nordiska mobilitetsarbetet.

Innehållsförteckning

6	Sammanfattning
7	Norden i siffror med siffror
8	Statsministerdeklaration
9	Förord
10	Gränshinderrådet
11	Gränshinderrådets medlemmar
14	Organisering av Gränshinderrådets arbete
15	Gränshinderrådets mål
16	Avklarade gränshinder under 2014–2019
17	Status på gränshinderarbetet
19	Nordiska rådets Gränshindergrupp
19	Det förebyggande arbetet
20	Informationsarbetet
21	Mandat for Grænsehindringsrådet 2018–2021
22	Handlingsplanen för mobilitet
23	Efterord

BILAGA

25	Hinder på arbetsmarknadsområdet
31	Hinder på utbildningsområdet
38	Hinder på social- och hälsoområdet
50	Hinder på skatteområdet
56	Hinder på näringslivsområdet
60	Övriga gränshinder
72	Högre politisk nivå

Sammanfattning

Gränshinderrådet som upprättades 2014 är nu inne på sitt femte levnadsår. Genom sitt arbete synliggör rådet problem med mobilitet och tillväxt för medborgare och företag i Norden och bidrar på ett effektivt sätt till att lösa gränshinder i Norden. Gränshinderrådets arbete är nära kopplat både till de aktörer och organisationer som identifierar gränshinder och de som kan bidra till att lösa hindren vilket bidrar till en bred delaktighet och transparens i Gränshinderrådets arbete.

Gränshinderrådet arbetar efter tre prioriterade insatsområden:

Att eliminera eller avklara existerande gränshinder mellan de nordiska länderna

- Under perioden 1 januari 2018–30 juni 2019 har 22 av de prioriterade gränshindren avklarats. Utav de 45 hindren har tre stycken skickats till högre politisk nivå.
- 19 har lösts och 3 har berörda departement beslutat att avskriva.

Att förebygga uppkomst av nya gränshinder

- Under 2018 hölls ett seminarie om långa handläggningstider i EU-ärenden om socialförsäkringar. En fortsättningskonferens kommer eventuellt att avhållas 2020.

Att öka och effektivisera informationstjänsterna

- Gränshinderarbetet har effektiviserats genom att Gränshinderrådets sekretariat tillsammans med informationstjänsterna utvecklat en gemensam samarbetsplattform. Gruppen har en gemensam handlingsplan med syfte att effektivisera gränshinderarbetet och informationsinsatserna.

[Läs hela sammanfattningen](#)

Norden i siffror med siffror

27 miljoner
invånare
(2018)

1,4 miljoner
företag
(2016)

13,3 miljoner
arbetstagare
(2016)

65 000 pendlar
över en nordisk
gräns

9 300 miljarder
i BNP
(2018)

11:e största
ekonomin i världen
(2017)

5:e största
ekonomin i Europa
(2018)

266 000 bor i ett
annat nordiskt land
(2018)

Näst högsta
graden av frihet
(2019)

Världens mest
demokratiska stat
(2018)

Världens lyckligaste
befolkning
(2018)

40 000 flyttade
2018 till ett annat
nordiskt land

Gå till källor

De nordiska statsministrarnas deklaration med anledning av den nya strategin och handlingsplanen för avlägsnande av gränshinder i Norden. Den nya strategin och handlingsplanen behandlades vid Nordiska rådets 65:e session i oktober 2013.

Norden som föregångare för gränslöst samarbete i syfte att skapa jobb och tillväxt.

Vi, statsministrar från Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, lagmanden från Färöarna, landsstyreformanden i Grönland samt lantrådet på Åland, är eniga om att arbetet med att bekämpa gränshinder i syfte att skapa jobb och tillväxt i Norden, är en av det nordiska samarbetets viktigaste utmaningar. Detta gäller inte minst vårt gemensamma behov av att hjälpa unga människor in på arbetsmarknaden.

Genom att skapa optimala förutsättningar för individer och företag att verka över gränserna i Norden stärker vi regionens globala konkurrenskraft.

En starkt prioriterad insats är därför arbetet med att aktivt avlägsna gränshinder. Gränshinder kostar, hämmar utveckling och tillväxt och ger färre valmöjligheter för den enskilde.

Gränshinderforum, som tillsattes av de nordiska statsministrarna år 2007, har på ett värdefullt sätt arbetat för att minska gränshinder i Norden. För att ytterligare stärka och effektivisera gränshinderarbetet utvecklar vi nu organisationen till ett Gränshinderråd med en ny strategi- och handlingsplan, som kommer att träda i kraft den 1 januari 2014.

Detta innebär att:

- arbetet kommer att kopplas tätare till den politiska ledningen i Nordiska ministerrådet genom att ordförandelandet i Nordiska ministerrådet också kommer att vara ordförande i Gränshinderrådet.

- Nordiska ministerrådets generalsekreterare får en starkare roll i gränshinderarbetet för ministerrådet.
- Gränshinderrådets nationella representanter får ett tydligt uppdrag att samarbeta med de aktörer som kan bidra till att få gränshinder lösta för individer och företag i Norden. Detta samarbete omfattar bl.a. ländernas departement och myndigheter, parlamentariker och de gränsregionala informationstjänsterna.

Den nya formen för nordiskt gränshindersarbete kommer att bidra till ett effektivare arbete för att riva gränshinder och öka rörligheten i Norden.

För att uppnå detta bör vi ha som mål:

- att verka för en öppen och välfungerande gemensam arbetsmarknad.
- att skapa bästa möjliga förutsättningar för nordiska företag att verka över gränserna i Norden.
- att så långt det är möjligt säkra ett likartat genomförande av EU-rättslig lagstiftning i Norden genom en löpande dialog mellan de nordiska länderna.
- att verka för att länderna samråder, när så behövs, när nya eller ändrade lagar och regler införs i syfte att undvika att nya gränshinder uppstår.

Förord

Under 2018 hade Sverige ordförandeskapet i Gränshinderrådet, liksom i Nordiska ministerrådet. Arbetet för att öka och underlätta mobiliteten över gränserna är högt prioriterat och ambitionerna i rådet var högt ställda. Inte minst i ljuset av det nya mandatet för Gränshinderrådet för 2018–2021 från de nordiska samarbetsministrarna. Budskapet i mandatet var att öka farten för att lösa hinder och intensifiera samarbetet med alla de berörda gränshinderaktörerna.

Fokus för arbetet lades direkt på att få bort så många gränshinder som möjligt av de hinder som fanns kvar olösta från Gränshinderrådets start 2014. Resultatet blev över förväntan. 14 hinder blev lösta eller delvis lösta och ett kunde avföras som

inte lösbart. Detta var ett rekord i antal avklarade för ett år sedan starten. Vissa hinder berör många personer eller företag och andra några få, men de kan ändå vara nog så viktiga i det enskilda fallet.

Det strukturerade, samordnade och resultatinriktade arbete som görs av Gränshinderrådet uppmärksammas utanför Norden. Runt om i Europa finns också gränser som genererar samma slags problem som hos oss och det nordiska samarbetet och de tydliga resultat som det ger, väcker intresse hos DG Regio, Benelux och även Visegrad-länderna. Det sker nu ett utbyte av erfarenheter till allas nytta. För även om Gränshinderrådet levererar så kan det förstås bli ännu bättre.

Eva Tarselius Hallgren
Gränshinderrådets ordförande 2018

Gränshinderrådet

Gränshinderrådets tre uppdrag för att underlätta den fria rörligheten

1. Bryta ner existerande gränshinder
2. Förebygga så att inte nya gränshinder uppstår
3. Öka och effektivisera informationsinsatserna

Bakgrund

Gränshinderrådet upprättades 2014 av samarbetsministrarna, på initiativ av de nordiska statsministrarna. Rådet ska understödja statsministrarnas vision om Norden som världens mest integrerade region.

Roll

Gränshinderrådet företräder privatpersoner och näringslivet i Norden i frågor som hämmar mobilitet och tillväxt i Norden.

De nationella medlemmarna

Gränshinderrådet har åtta nationella medlemmar, från de fem nordiska länderna samt Färöarna, Grönland och Åland. Medlemmarna är en unik sammansättning av individer med bakgrund i nordisk politik, statsförvaltning eller näringsliv.

Uppdrag

De nationella medlemmarna ska årligen bidra till att avklara 8–12 gränshinder.

De nationella medlemmarna prioriterar, var och en, ett antal hinder som de anser behöver lösas för att statsministrarnas vision ska kunna förverkligas.

De prioriterade hindren bevakas av respektive nationell medlem tills hindret blivit löst eller berörd fackminister gett besked om att det inte kan lösas.

Resultatet kan endast uppnås genom berörda ministrars vilja att avklara hindren.

År 2018 fick Gränshinderrådet genom samarbetsministrarna ett starkare mandat för att uppnå resultat.

I det nya mandatet stärks de nationella nätverken runt Gränshinderrådets medlemmar genom att respektive departement utser en kontaktperson. På så sätt utvecklas samarbetet mellan Gränshinderrådets nationella medlemmar och berörda ministrar och departement med förhoppningen om att avklaringsnivån ska öka.

De två nordiska medlemmarna och deras uppdrag

Utöver de åtta nationella medlemmarna ingår även generalsekreteraren i Nordiska ministerrådet samt en representant från Nordiska rådet i Gränshinderrådet.

Dessa två medlemmar följer det nationella gränshinderarbetet på regerings- och parlamentarisk nivå.

Nationellt arbete

Gränshinderrådets medlemmar arbetar främst nationellt men möts fem gånger per år.

Kickoffmöte

Gränshinderrådet avhåller ett årligt kickoffmöte under det första kvartalet. Man utvärderar då föregående års arbete samt planerar och utvecklar årets gränshinderarbete.

Gemensamma möten

Utöver kickoffmötet håller Gränshinderrådet fyra operativa möten där medlemmarna genomgår och avrapporterar vad man uppnått i sitt nationella gränshinderarbete sedan senaste mötet, och vilka utmaningar man står inför. De fyra operativa mötena avhålls kvartalsvis.

Gränshinderrådets medlemmar

Eva Tarselius Hallgren, Sverige • Ordförande 2018

Vår vision är att så många hinder som möjligt som påverkar rörligheten mellan de nordiska länderna ska kunna elimineras. Nordiska invånare ska kunna bo i ett land och arbeta eller studera i ett annat och på samma sätt ska företag kunna verka över nationsgränserna utan att hamna i kläm på grund av nationella regelsystem eller olika regeltillämpning. Det ska vara lätt att få korrekt information om ländernas olika regelverk. Det är viktigt att Gränshinderrådet fortsatt arbetar tätt tillsammans med andra gränshinderaktörer så som ansvariga departement, myndigheter, gränsregionala informationstjänster, arbetsmarknadens parter m.fl. för att finna lösningar på så många gränshinder som möjligt. Det nya mandatet från samarbetsministrarna innebär ökade befogenheter för rådet och höjda krav på antalet gränshinder som ska behandlas.

Siv Fridleifsdottir, Island • Ordförande 2019

Vi lever i en tid där människor inom Norden reser mycket mer över nationsgränserna än tidigare. Inom Norden gör vi affärer och arbetar tvärs över gränserna, studerar i ett annat nordiskt land eller flyttar av någon annan orsak. Tidigare accepterades gränshinder som något naturligt, men i en allt mer gränslös värld finner man sig inte i att gränserna utgör hinder. Vi arbetar mot gränshinder och tror att många områden kan förbättras för att öka tillväxten, även om vi samtidigt är medvetna om att Norden inte kan bli helt gränslöst. Statsministrarna har nyligen gett oss i uppgift att utveckla samarbetet med arbetsmarknadens parter för att ta bort gränshinder och öka tillväxten.

Vibeke Hammer Madsen, Norge

Det hersker global ustabilitet. Handelspolitiske relasjoner utfordres. Da er det nordiske samarbeidet meget viktig og det har vi tradisjon for. Vi reiser, flytter og handler med hele Norden. For små, åpne økonomier som de nordiske landene, er det viktig med forutsigbare rammer. Derfor liker jeg de nordiske statsministrenes visjon om Norden som verdens mest integrerte region. Grensehinderarbeidet er et viktig nordisk samarbeidsområde. For meg er det viktig å se på næringslivet for å lykkes med fri flyt av varer og tjenester. Jeg har levd tett på bedriftene i mange år og vil særlig ha et fokus på små bedrifter og deres muligheter til å styrke samhandlingen på tvers. Jeg tror også det er nødvendig med økt kommunikasjon i media og sosiale kanaler om muligheter og utfordringer med «ett» Norden. Jeg ser muligheter og er inspirert til å jobbe mer med dette sammen med kolleger fra de andre nordiske landene.

Kimmo Sasi, Finland

Samhället blir mera komplicerat och mängden regler ökar hela tiden. Detta betyder att det uppstår hela tiden nya hinder att röra sig mellan de nordiska länderna. Det är viktigt att vi identifierar dessa problem och försöker lösa dem. Samhället skall inte begränsa människors liv utan garantera friheten att utnyttja sin potential i de länder som har kommit längst i utvecklingen. Nordiska länder har gemensamma historiska rötter och är lika sinnade. Därför skall vårt mål vara att skapa ett område där inga gränshinder existerar. Gränshinderrådet är det organ som sätter tyngdpunkten inte på regleringsbehovet utan på konsekvenserna på den aktiva medborgaren.

Gunnar Westerholm, Åland

Mina förväntningar på Gränshinderrådet är att även det arbete som redan utförts följs upp och leder till resultat. Förhoppningen är också att Gränshinderrådet kan upprätthålla en auktoritet mot ministerier och myndigheter så att gränshinderarbetet prioriteras på alla nivåer. Informationens tillgänglighet måste lyftas fram som en faktor för att minska antalet drabbade. Ett gränshinder är, oavsett hur många som drabbas, ett hinder för mycket.

Lisbeth Møller Jensen, Grönland

Fri bevægelighed for personer, varer/ tjenesteydelser og kapital er centrale elementer for udviklingen af de nordiske lande og deres borgere. Det er tankevækkende, at det i 2019 er meget nemmere at flytte kapital end personer og varer/tjenesteydelser.

Det er mit håb, at Grænsehindringsrådet kan sikre at det nordiske folk kan udvikle sit potentiale uanset hvilke nordiske landegrænser det involverer.

Jeg har store forventninger til at vi kan eliminere de administrative grænsehindre, og det er mit håb, at vi også kan holde fokus på at arbejde forebyggende for at undgå at nye hindringer opstår.

Bertel Haarder, Danmark

Grænsehindringsrådet har speadet op og løst flere grænsehindre end forventet. Det er en succes. Men nu kommer tiden til det svære og det "øvergripende", Fx: Geoblokering af TV-kigning, der rammer det vigtigste i hele det nordiske samarbejde: sprog- og kulturforståelsen og samfølelsen, som skal bære alt det andet. Manglende personnumre for nordboer, der arbejder eller ferierer eller investerer i et andet nordisk land.

Manglende fælles ID/IT-infrastruktur, der kalder på fælles handling i nær fremtid. Byggestandarder, der gør det lettere at bygge i et andet nordisk land. Gensidig anerkendelse af uddannelser, således at lønmodtagere kan søge job i andre nordiske lande, inkl. sundhedspersonale.

Alle disse områder skal bearbejdes, hvis statsministrenes vision om Norden som verdens mest integrerede region skal realiseres.

-Og så mener jeg i øvrigt, at Rådet ved førstkommande lejlighed skal have navneforandring til "Mobilitetsrådet". Ligesom vi siger "sundhedsministeriet" og ikke "sygdomsministeriet"!

John Johannessen, Färöarna

Jeg tror på et stærkt nordisk fællesskab og en nordisk region med fri bevægelighed for de nordiske borgere. Som nyt medlem i Grænsehindringsrådet ser jeg det som en spændende og inspirerende opgave at være med til at identificere og fjerne utilsigtede grænsehindre mellem landene.

Efter min opfattelse er det også en vigtig opgave for Grænsehindringsrådet at være med til at forebygge, at der opstår nye grænsehindre. Derfor er det vigtigt for os medlemmer af rådet at være aktive og være på vagt i forbindelse med udviklingen i vores respektive lande.

En potentiel stor grænsehindring kan let opstå inden for den digitale udvikling. Her har man set, at hvert enkelt land udvikler egne sikre digitale løsninger til kommunikation med borgerne i de respektive lande. Her er det vigtigt at tænke problemstillingen ind, at der kan opstå en ret væsentlig grænsehindring, om man ikke finder ud af, hvordan de offentlige digitale platforme kan virke på tværs af de nordiske grænser.

Som nyt medlem i rådet, glæder jeg mig til at få sat mig nærmere ind i sagerne og et fortsat aktivt arbejde i rådet.

Paula Lehtomäki • Nordiska ministerrådet

Som ny generalsekreterare för Nordiska ministerrådet och medlem av Gränshinderrådet ser jag fram emot att arbeta med viktiga frågor om mobilitet och gränshinder. Som tillflyttad i ett annat nordiskt land har jag i praktiken upplevt fördelarna med att det är smidigt att röra sig över gränserna.

Mobilitetsarbetet kommer att utgöra en viktig del av att uppfylla statsministrarnas nya vision om Norden som världens mest hållbara och integrerade region. Ett arbete ligger nu framför oss för att konkretisera vilka närmare mål vi gemensamt behöver sätta på nordisk nivå för att uppnå tydliga resultat. Här ingår frågor kring hur vi kan arbeta för en grön omställning av våra samhällen och främja ett både konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden.

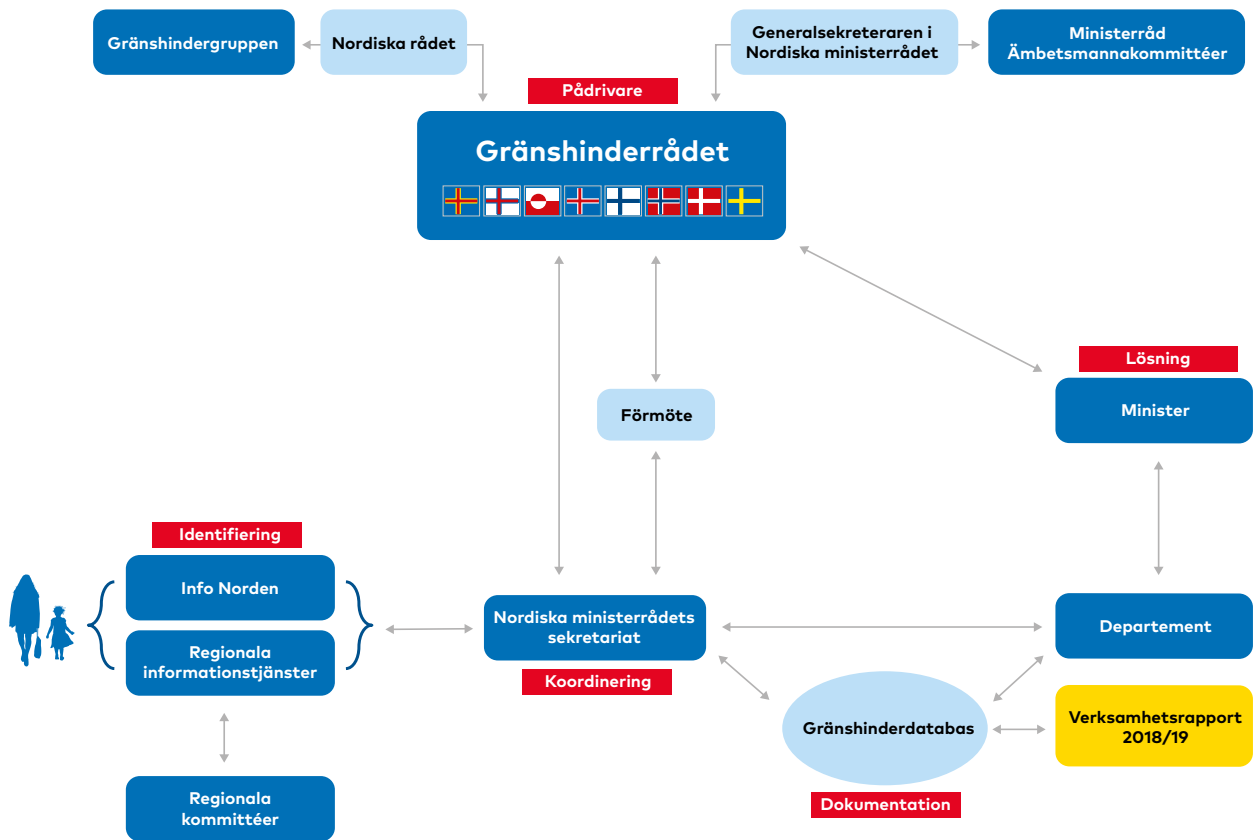
För att uppnå visionen kommer det att krävas en stor insats och samarbete mellan många olika aktörer. Inom gränshinderarbetet finns det en lång tradition för att arbeta och förankra brett, vilket är en stor fördel när vi framöver ska samla de nordiska krafterna för att skapa resultat som har betydelse i vardagen för både nordbor och företag.

Pyry Niemi • Nordiska rådet

Från Nordiska rådets sida är arbetet med att undanröja gränshinder mellan de nordiska länderna något som står allra högst på dagordningen. För att matcha det arbete som görs i Gränshinderrådet, har Nordiska rådet etablerat en särskild grupp, Gränshindergruppen. I Gränshindergruppen koordinerar och förbereder vi de gränshinderfrågor som Nordiska rådet arbetar med i de olika utskotten. Under 2017 har Nordiska rådet/Gränshindergruppen tagit flera initiativ, bland annat för att motverka uppkomsten av nya gränshinder, men även för att sätta ytterligare press på de nordiska regeringarna. Inför 2018 höjer Nordiska rådet ambitionen ytterligare. Jag har höga förväntningar om att såväl Gränshinderrådet som Gränshindergruppen/Nordiska rådet kommer att bidra till att lösa många fler hinder under den kommande mandatperioden, men också motverka uppkomsten av nya hinder i samband med ny nationell lagstiftning och implementering av EU-direktiv.

Organisering av Gränshinderrådets arbete

Det är av stor betydelse att Gränshinderrådets arbete, både regionalt och nationellt, kopplas till berört nordiskt ministerråd och till berörda nationella departement och parlament. Detta för att skapa transparens och delaktighet i det nordiska gränshinderarbetet mellan medborgarnas och företagens identifierade gränshinder i hela Norden.

Illustrationen ger en bild av hur Gränshinderrådets arbete är organiserat.

[Läs mer om Gränshinderrådets arbete](#)

Gränshinderrådets mål

Gränshinderrådet prioriterar gränshinder som uppkommer inom arbetsmarknads-, social- och utbildningsområdet och som utgörs av lagar, offentliga regler eller praxis som hämmar individers mobilitet eller företags möjligheter att verka över gränserna i Norden.

Gränshinderrådet arbetar med de gränshinder som identifieras på gräsrotsnivå, det vill säga av Info Norden, Grensetjänsten Norge-Sverige, Øresunddirekt och Nordkalottens Gränstjänst.

Gränshinderrådets målsättning är att 8–12 nordiska gränshinder avskaffas varje år som resultat av Gränshinderrådets arbete.

Definition av gränshinder

I det nordiska gränshindersamarbetet är gränshinder "lagar, offentliga regler eller praxis som hämmar individers mobilitet eller företags möjligheter att verka över gränserna i Norden". Att olika ersättningsnivåer och skatter förekommer i de nordiska länderna är inte gränshinder. Där emot betraktas det som ett gränshinder om en person på grund av sin mobilitet får sämre villkor än andra personer i en jämförbar situation, såväl i boproduktionslandet som i arbetslandet.

Prioriterade gränshinder

Gränshinderrådets medlemmar har graderat arbetet med sina prioriterade hinder enligt en färgskala med fyra nivåer.

- Blått betyder att ett slutligt svar har kommit från berörda departement och att gränshindret är avklarat.
- Grönt innebär att arbetet följer den process som respektive medlem satt upp för att få ett slutligt svar.
- Gult betyder att det pågår någon form av arbete med hindret vid berörda departement.
- Rött innebär att hindret för närvarande inte är prioriterat vid berörda departement eller myndigheter.

Årsrapporten 2018/19 innehåller information om status för de hinder som har prioriterats av Gränshinderrådets medlemmar.

Det är viktigt att notera att den status som anges för hinder som inte är avklarade kan ha ändrats sedan rapporten trycktes. Det bör också noteras att de nordiska ländernas regeringar kan göra en annan bedömning av hindret än Gränshinderrådets medlemmar.

Gränshinderdatabasen

Gränshinderdatabasen är en samlingsplats för de kända gränshinder som förekommer mellan de nordiska länderna. Databasen uppdateras regelbundet för att säkerställa att Gränshinderrådet har ett korrekt underlag för sitt arbete.

En mer omfattande uppdatering av gränshinderdatabasen gjordes 2018, då närmare 70 gränshinder skickades till nordiska departement för kommentarer. Utifrån departementens svar har beskrivningarna av både olösta och avskrivna gränshinder uppdaterats i databasen.

Gränshinderdatabasen har även fått en ny design, och den uppdaterade databasen finns tillgänglig på norden.org.

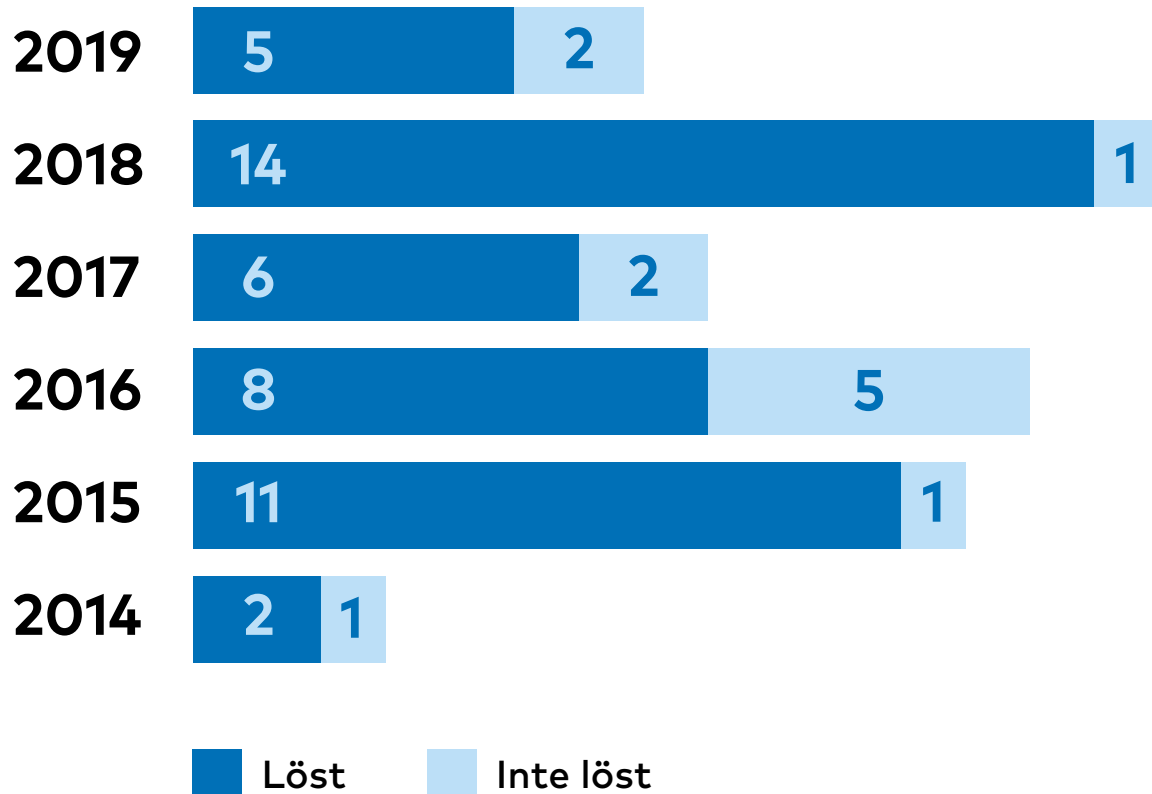
En ny uppdateringsrunda har påbörjats den 20 maj 2019 och avslutas den 20 september 2019. Över 50 gränshinder har skickats till länderna, denna gång i första hand till de länder som direkt kan lösa dem. Några av gränshindren har således skickats till bara ett land medan andra sänts till alla länder för kommentar.

Den nyaste versionen av varje gränshindertext går alltid att hitta i gränshinderdatabasen. Gränshinderrådets digitala verksamhetsrapport kommer hädanefter att länka direkt till databasens beskrivningar av aktuella gränshinder för att alltid vara up-to-date.

Den nya gränshinderdatabasen finns här

Avklarade gränshinder under perioden 1 januari 2014–30 juni 2019

Se alla avklarade gränshinder under 2014–2019

Gränshinderrådets prioriterade gränshinder

För ytterligare information om status på gränshindret klicka på rubrikerna nedan.

Hinder på arbetsmarknadsområdet

Prioriterat av

Anmälan till fel a-kassa kan medföra förlorad rätt till ersättning	SE
Rätt till tjänstledighet för politiskt uppdrag från arbete i annat nordiskt land	NO/DK/SE
Krav på att omfattas av olika länders arbetslöshetsförsäkring utan avbrott för att inte riskera lägre arbetslöshetsersättning	SE
Åldersgräns för inträde i en svensk arbetslöshetskassa	SE
Rätt till arbetslöshetsersättning efter permittering och uppsägning efter arbete i Norge och Finland	FI

Hinder på utbildningsområdet

Prioriterat av

Ansökning till norsk gymnasieutbildning	NO
AT-tjänstgöring i Finland för svenskutbildade läkare	FI
Nordiska undersköterskor i Danmark – beviljande av behörighet/ auktorisation som social- og sundhetsassistent	DK
PTP-tjänstgöring på Åland	AX
Lägre ersättning vid föräldraledighet till följd av studiestöd från "fel" land	SE
Elever på danska lärlingsutbildningar kan inte ansöka om praktikplats i Sverige	DK

Hinder på social- och hälsoområdet

Prioriterat av

Ersättning för patientresa mellan Norge och Finland/Sverige	FI/NO/SE
Finska fyramånadersregeln	FI
Flytt för institutionaliserade personer	DK
Olika krav på märkning av läkemedel och språk för bipacksedel	IS/GL/FO
Man kan inte få närståendepenning om inte både vårdare och den sjuke är försäkrade i Sverige	SE/AX
Färdtjänst för funktionshindrade	NO
Ledarhund vid resa	FI/IS
Personlig assistent vid flytt	NO
Utbetalningar av sociala förmåner vid tvivel om vilket land som har betalningsansvaret	FI
Indrivning av underhållsbidrag i Danmark	IS
Oklarheter kring socialförsäkringstillhörighet för de ESS-anställda som arbetar både i Sverige och Danmark	SE/DK

Gränshinderrådets prioriterade gränshinder

För ytterligare information om status på gränshindret klicka på rubrikerna nedan.

Hinder på skatteområdet

Prioriterat av

Midlertidig import af heste mellem Norge og Sverige	NO/SE
Norsk intern skattepraxis försvårar utförande av uppdrag i byggbranschen	NO/DK
Värdetransport över gränsen	FI
Tull och deposition i samband med överförsel av varor	FI
Snabbare information till utlandsboende	AX

Hinder på näringslivsområdet

Prioriterat av

Mobil livsmedelslokal som första ankomstplats i Finland	FI
Import af norske lakseyngel til Sverige	SE
Färöiska färdskrivarkort	FO

Övriga gränshinder

Prioriterat av

Samordningsnummer till utländska fritidshusägare i Sverige	SE/DK
Erkännande av färöiska körkort	FO
Erkännande av grönländska körkort	GL
Erkännande av föräldraskap för familjer med samkönade föräldrar	IS
Dokumentationskrav för folkbokföring i Norge	NO
Krav på utbyte av utländska körkort i Danmark	DK
Angående krav på resedokument vid flygresor i Norden	IS
Geoblocking	DK
Tidskrävande formalia i förbindelse med gränsöverskridande förflyttning av prover av marina däggdjur	FO/GL
Gränsregional statistik	SE
Kommunikation till utlandet då personer med dubbelt medborgarskap avlider	AX/FI

Högre politisk nivå

Erkännande av yrkeskvalifikationer	NMR/NU/DK FI/FO
Olika byggbestämmelser	FI/AX/DK
Digitala verktyg för att kommunicera med det offentliga fungerar inte över de nordiska gränserna	SE/FI/FO/IS

Nordiska rådets Gränshindergrupp

Nordiska rådets Gränshindergrupp, med parlamentariker från samtliga utskott, delegationer och partigrupper, fungerar som en parlamentarisk stöd- och påtryckningsgrupp i förhållande till det arbete som Gränshinderrådet gör. Medlemmarna i Gränshindergruppen träffas med medlemmarna i Gränshinderrådet, dels gemensamt, dels nationellt. Gränshindergruppen har möjlighet att ställa skriftliga frågor till ministrar, regeringar och ministerråd, be att få träffa ministrar samt formulera medlemsförslag som kan bli till rekommendationer till regeringar och ministerråd, och kan på så sätt bidra till att utöva påtryckningar i specifika frågor. Gränshindergruppen är formellt en arbetsgrupp under nordiska rådets Utskott för Tillväxt och Utveckling i Norden, vars ordförande också sitter med som Nordiska rådets representant i Gränshinderrådet.

I gränshinderarbetet ingår också att förhindra att nya gränshinder uppstår. Hur det förebyggande arbetet ska gå till beskrivs i handlingsplanen för nordisk mobilitet 2019–2021.

Alla fackministerråd ska arbeta förebyggande inom sina områden och så långt det är möjligt säkra att EU-lagstiftning genomförs likartat i Norden.

Länderna ska samråda när de inför nya lagar och regler för att förhindra att nya gränshinder uppstår.

Även Gränshinderrådet och informationskontoren arbetar förebyggande. Ett exempel är det seminari-

um om långa handläggningstider i EU-ärenden om socialförsäkring i Helsingfors som arrangerades av den nordiska socialförsäkringsgruppen, Info Norden och Gränshinderrådets sekretariat hösten 2018.

Seminariet gav seniorhandläggare från hela Norden bättre förståelse för de andra nordiska ländernas socialförsäkringssystem. Nya initiativ inom området togs fram. Exempelvis skulle utökad användning av skyddad e-post mellan de nordiska länderna kunna förkorta handläggningstiderna.

En fortsättningskonferens kommer troligen år 2020.

Informationsarbetet

Nordiska ministerrådets informationstjänst Info Norden och de tre gräns-regionala informationstjänsterna Nordkalottens Gränstjänst, Grensetjänsten och Öresunddirekt har särskild betydelse för det nordiska gränshinderarbetet och finansieras i olika omfattning av Nordiska ministerrådet.

Tillsammans har samtliga informationstjänster under perioden 1 juli 2018–30 juni 2019 genererat över 1,4 miljoner webbesök samt drygt 45 000 personliga kontakter (besök, e-post, telefon och gruppbesök).

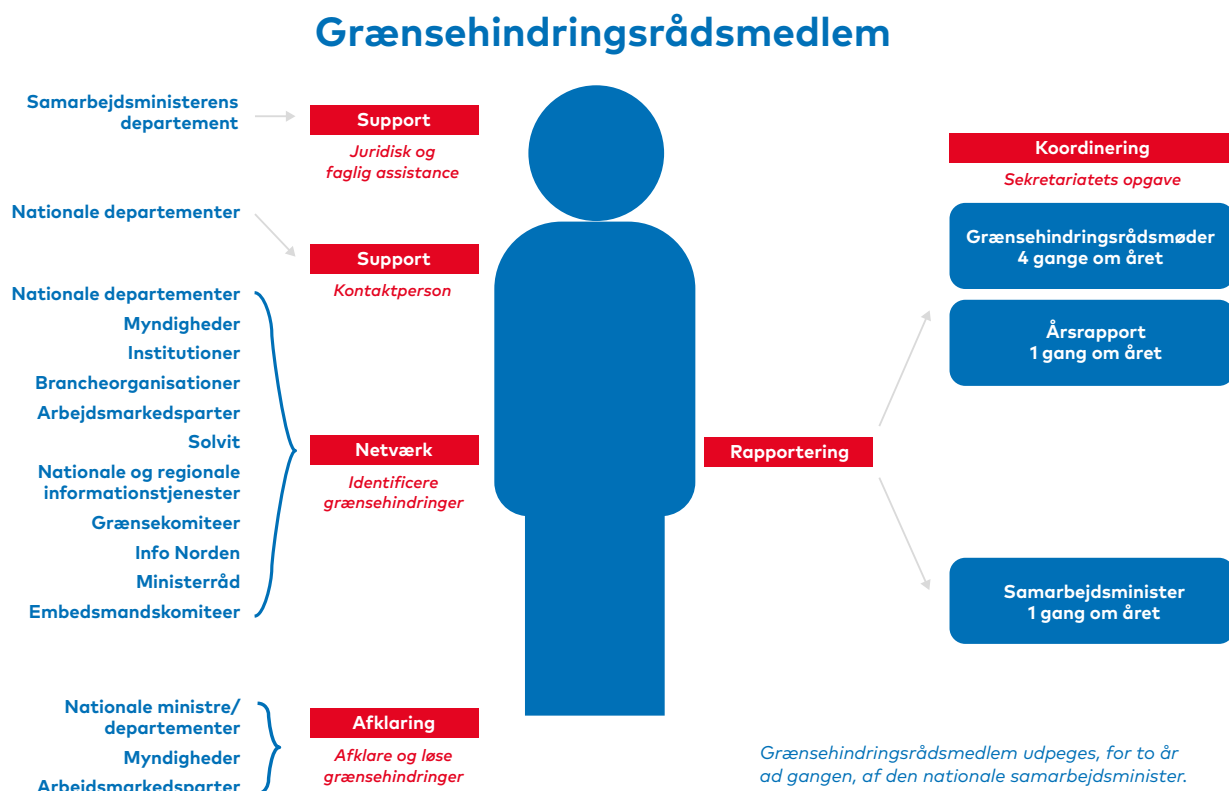
	Webb- besök	Facebook- följare	Twitter- följare	Personlig betjäning	Informationsträffar och seminarier
Info Norden	249 840	9 250	1 273	1 321	1 040
Øresunddirekt	938 097	1 850	718	13 970	7 343
Grensetjänsten NO/SE	219 794	780	96	15 473	1 737
Nordkalottens Gränstjänst SE/FI/NO	22 031	710	153	2 743	1 783
Totalt	1 429 762	12 590	2 240	33 507	11 903

De store fald i antal besøg på Info Nordens websider og henvendelser til Info Norden skyldes at Info Nordens websider har haft lav synlighed i søgemaskiner i store dele af den rapporterede periode. Mens resten af norden.org er flyttet til nye servere, har Info Nordens sider ligget på et subdomæne. Synligheden er kun steget langsomt efter Info Nordens sider også er flyttet.

[Läs mer om informationsarbetet](#)

Mandatet

Hvad er nyt?

Flere afklarede grænsehindringer

Vi er gået fra 5-10 til 8-12 pr. år.

Mere politisk støtte

Grænsehindringsmedlemmet kan få støtte og få support fra den nationale regering.

Stærkere netværk

Grænsehindringsmedlemmer skal bygge sit eget netværk og afholde møder med udgangspunkt i deres nationale behov.

Mere magt

Grænsehindringsmedlemmet har mulighed for at gå direkte til berørte ministre for at løse grænsehindring.

Mere frihed

Grænsehindringsmedlemmet har bedre mulighed for at agere selvstændigt uafhængig af national forvaltning.

Mere viden

Der er økonomi til undersøgelser og analyser, som grænsehindringsmedlemmet ønsker at få lavet.

[Læs mer om mandatet](#)

Handlingsplanen för mobilitet

Nordiska ministerrådets handlingsplan för mobilitet i Norden 2019–2021 antogs vid samarbetsministrarnas möte i februari 2019. Målet med handlingsplanen är att understöda statsministrarnas vision om att Norden ska bli världens mest integrerade region genom att samla alla mobilitetsfrämjande insatser i en handlingsplan. Alla fackministerråd inom Nordiska ministerrådet har bidragit med mål och konkreta insatser till handlingsplanen.

Handlingsplanen består av två huvudsakliga insatsområden: Direkt mobilitetsfrämjande insatser, som bidrar till att människor i Norden – däribland barn och unga, studerande, undervisare, forskare, konstnärer och arbetssökande – har goda möjligheter att resa till ett annat nordiskt land under kortare eller längre tid för att studera eller arbeta, och faciliterande insatser, som har som mål att förbättra förutsättningarna och möjligheterna för fri rörlighet på tvärs av Norden för privatpersoner och företag.

I handlingsplanen ingår även insatser som berör språkförståelse och nordisk identitet och kultur, vilket är fundamentet för mobilitet och integration i Norden. Utöver det är även informationsinsatserna centrala. Målet är att ge bästa möjliga information till privatpersoner och företag i Norden, både nordiskt och gränsregionalt, när de rör sig på tvärs av gränserna i Norden.

Gränshinderarbetet är en central del av Nordiska ministerrådets mobilitetsarbete. Handlingsplanen innehåller ett mål om att Gränshinderrådet genom sitt mandat och i samarbete med regionala och nationella aktörer, fackministerråd och berörda ministerier ska bidra till att avklara 8–12 gränshinder som begränsar mobiliteten för medborgare och företag per år.

Andra centrala målsättningar i handlingsplanen för perioden är till exempel arbetet med att etablera en gränslös nordisk-baltisk region, bland annat genom arbetet med eID, vidare arbetar

man nordiskt med byggstandarder samt att erkännande av yrkeskvalifikationer framöver i största möjliga utsträckning ska ske automatiskt. Dessa är hinder som prioriterats av Gränshinderrådet, och som med den nya handlingsplanen lyfts vidare till en högre politisk nivå, se även appendix 2. Dessutom ska samarbetet om implementering av nationell- och EU-lagstiftning vidareföras och utvecklas ytterligare, bland annat för att undgå gränshinder.

Informationsinsatserna ska förbättras ytterligare i Norden under perioden, både på nordisk nivå genom Nordiska ministerrådets informationstjänst Info Nordens nya, stärkta mandat, samt på gränsregional nivå genom de gränsregionala informationstjänsterna. Informationstjänsterna är centrala i det samlade mobilitets- och gränshinderarbetet, eftersom det är de som är frontlinjen i mötet med medborgare och företag.

Det kommer att ske en första samlad rapportering till samarbetsministrarna om framdriften av arbetet med att uppfylla målsättningar och insatser i mobilitetshandlingsplanen år 2020.

Se Nordiska ministerrådets handlingsplan för mobilitet 2019–2021

Efterord

Gränshinderrådets ordförande 2019

Arbeidet med å løse grensehindre har vært prioritert i det nordiske samarbeidet lenge. Statsministrene har visjonen klar: Norden skal bli verdens mest integrerte region. Derfor er det viktig at vi avskaffer så mange grensehindre som mulig. Grensehinderrådet har siden 2014 bidratt til at 58 hindringer har blitt avklart. Dette resultat er i tråd med våre ambisjoner. Vi har arbeidet med å avdekke grensehindre, kommet med forslag til løsninger og presset på for å få dem løst. Det er ikke mulig å løse alle hindringer dersom de nasjonale lovgivningene kan være forskjellige og det kan mangle politisk vilje til å endre lover og regler i landene. Grensehinderrådet presser på, men resultatene er alltid avhengige av parlamentarikernes, ministrenes og tjenestemennenes interesser og evne til å endre lover og regler. Derfor er det uhyre viktig at vi har en sterk felles visjon å arbeide etter: Norden skal bli verdens mest integrerte region. Grensehinderrådet skal hvert år avklare 8-12 hindringer i tråd med ambisjonen i vårt mandat.

Grensehinderrådet har i de siste årene utviklet sitt samarbeid med ministerrådets informasjonstjeneste Info Norden og de grenseregionale informas-

jonstjenestene. Vi har også bygget opp et tettere samarbeid med Grensehindergruppen i Nordisk råd. Alle disse aktørene gjør en viktig jobb for å gjøre det lettere å flytte, pendle, studere eller bedrive næringsvirksomhet over grensene i Norden.

I 2019 er Island ordførerlandet i Nordisk ministerråd. De nordiske samarbeidsministrene vedtok den 7. februar 2019, i det første møtet under Islands ordførerskap, en handlingsplan for mobilitet i Norden. Handlingsplanen gjelder for perioden 2019-2021. En slik handlingsplan har vi ikke hatt før. Den viser svart på hvitt hvilke prioriteringer de nordiske ministerråd og embetsmannskomiteene skal ha i sitt arbeid med å avskaffe grensehindre. Handlingsplanen betoner også Grensehinderrådets rolle i det arbeidet. Denne handlingsplanen kommer som en fersk vind inn i vårt arbeid. Med den får de som har sentral rolle i det nordiske samarbeidet i alle nordiske land en klar ledestjerne til å gå etter. Som ordfører i Grensehinderrådet i 2019 er det min ambisjon og mitt ønske at Norden blir enda mer integrert, både på grunn av arbeidet i Grensehinderrådet og på grunn av den nye handlingsplanen for mobilitet i Norden.

Siv Friðleifsdóttir, Island, ordförande 2019

Bilaga

Hinder på arbetsmarknadsområdet

Hinder på utbildningsområdet

Hinder på social- och hälsoområdet

Hinder på skatteområdet

Hinder på näringslivsområdet

Övriga gränshinder

Högre politisk nivå

Hinder på arbetsmarknadsområdet

Löst

Anmälan till fel a-kassa kan medföra förlorad rätt till ersättning

Personer som blir arbetslösa kan förlora rätten till inkomstrelaterad ersättning om de ansöker om medlemskap i fel a-kassa. Hindret kan drabba både gränsarbetare och personer som bott och arbetat i Sverige.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Gränshindret är löst genom lag- och förordningsändringar som trädde i kraft den 2 juli 2018. I lagen har tydliggjorts att rätten till inkomstrelaterad ersättning förutsätter medlemskap under minst tolv sammanhängande månader. I förordning anges vilka avbrott i medlemskapet som arbetslöshetskassan ska bortse från när den prövar om medlemsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen är uppfyllt.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-150

Gå till översikten över gränshinder

Foto: Unsplash.com

Rätt till tjänstledighet för politiskt uppdrag från arbete i annat nordiskt land

Den som bor i ett nordiskt land och arbetar i ett annat har inte rätt till tjänstledighet för politiska uppdrag i bosättningslandet. Detta kan vara ett hinder för att ta politiska uppdrag.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Norge:

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommune-loven)

§ 8-2. Rett til fri fra arbeid

Arbeidstakere har krav på fri fra sitt arbeid når det er nødvendig på grunn av møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer.

Arbeidstakere som har et kommunalt eller fylkeskommunalt verv på heltid eller deltid, har også rett til permisjon fra sitt arbeid i fire år eller for resten av valgperioden.

Første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte for folkevalgte bosatt i et annet nordisk land.

I kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019-2023.

Danmark:

Der afventes svar fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Sverige:

En departementspromemoria med förslag till lösning har remitterats. Frågan bereds vidare inom Regeringskansliet.

Ett prioriterat hinder av Eva Tarselius Hallgren Sverige, Bertel Haarder, Danmark, och Vibeke Hammer Madsen, Norge. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-132

Gå till översikten över gränshinder

Löst

Krav på att omfattas av olika länders arbetslöshetsförsäkring utan avbrott för att inte riskera lägre arbetslöshetsersättning

Arbetstagare som får glapp i medlemsperioden i svensk arbetslöshetskassa riskerar att inte få rätt till den inkomstrelaterade ersättningen utan enbart den lägre grundersättningen. Glapp kan bland annat uppstå när man börjar arbeta i ett annat land än Sverige eller när en gränsarbetare återvänder till Sverige och söker ersättning. Detta kan även uppstå för personer som enbart bor och arbetar i Sverige.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Gränshindret är löst genom lag- och förordningsändringar som trädde i kraft den 2 juli 2018. I lagen har tydliggjorts att rätten till inkomstrelaterad ersättning förutsätter medlemskap under minst tolv sammanhängande månader. I förordning anges vilka avbrott i medlemskapet som arbetslöshetskassan ska bortse från när den prövar om medlemsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen är uppfyllt.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige. Även prioriterat av MR-A. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2015.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-004

Gå till översikten över gränshinder

● Löst

Åldersgräns för inträde i en svensk arbetslöshetskassa

I Sverige kan en person inte få inträde i en arbetslöshetskassa efter att han eller hon har fyllt 64 år. Detta kan skapa problem för den som har arbetat i ett annat land och blir arbetslös. Den som inte är medlem i en arbetslöshetskassa kan inte få inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning i Sverige.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Gränshindret är löst genom en lagändring som trädde i kraft den 2 juli 2018. Rätten att bli medlem i en arbetslöshetskassa utvidgas till att gälla till månadsskiftet före den månad då den som ansöker om medlemskap fyller 65 år.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius-Hallgren, Sverige. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-092

Gå till översikten över gränshinder

Rätt till arbetslöshetsersättning efter permittering och uppsägning efter arbete i Norge

Personer som bor i Sverige och har varit permitterade från sitt jobb i Norge eller Finland har problem att få inkomstrelaterad ersättning.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Finlands social- och hälsovårdsministerium har konstaterat att frågan måste lösas i Sverige genom en nytolkning av begreppet permittering som inte existerar i Sverige. Man har föreslagit att permitteringen skulle tolkas överhoppbar.

Det pågår en process att förnya EU:s koordinationsförordning om socialskyddet (förordning 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen).

Det är möjligt att problemet kan lösas i detta reformarbete. Målet var att få arbetet färdigt så att förändringen skulle träda i kraft våren 2020. Detta

ser nu inte ut sannolikt då det finns mycket olika åsikter speciellt gällande arbetslöshetsstödet. Det är ändamålsenligt att vänta med reformarbetet i EU.

Ett prioriterat hinder av Kimmo Sasi, Finland.
Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i [Gränshinderdatabasen](#),
gränshinder nr: 14-022

Gå till [översikten över gränshinder](#)

Foto: Unsplash.com

Hinder på utbildningsområdet

Ansökning till norsk gymnasieutbildning

Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige har ingått ett avtal om att ge medborgare från de andra nordiska länderna samma tillgång till sina gymnasieutbildningar som de ger till sina egna medborgare.

I vissa norska län (fylke) uppstår dock problem då de tolkar norsk lag som att sökaren måste vara folkbokförd i Norge vid tidpunkten för ansökan för att kunna bli antagen. Medan folkbokföring krävs för antagning till gymnasium, krävs studieplats (alternativt bostads- eller arbetskontrakt) för folkbokföring.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

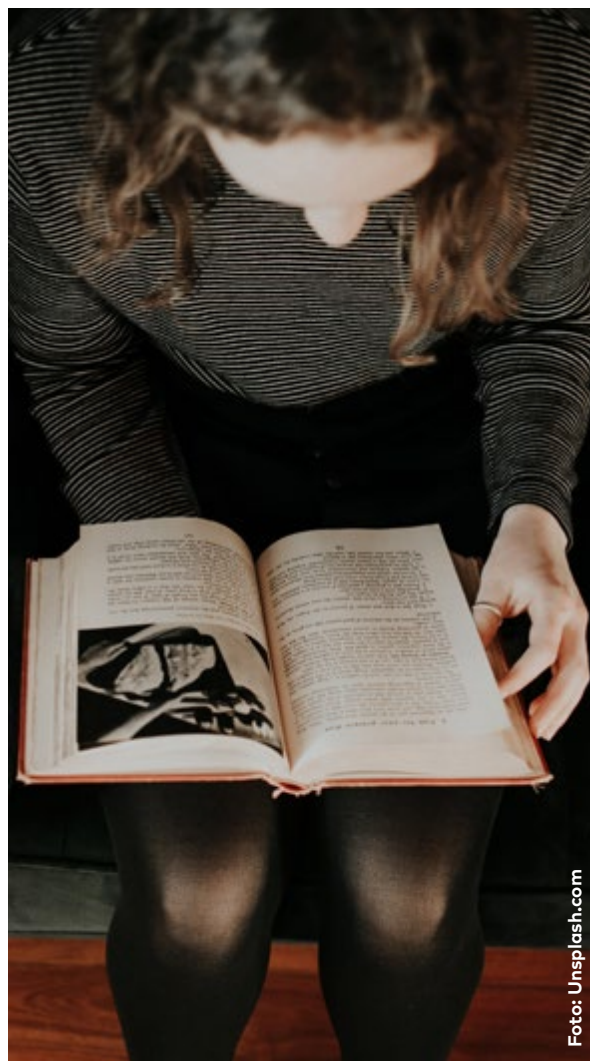
Utdanningsdirektoratet, brev (utdrag) til fylkeskommuner datert 3.8.2018

«For at nordiske borgere skal få sine rettigheter etter avtalen om nordisk utdanningsfelleskap på videregående nivå oppfylt, skal de behandles på samme vilkår som landets egne innbyggere. I denne sammenheng må dette bety at de kan sende søknad om videregående opplæring til den fylkeskommunen der de kommer til å bo. Det forutsettes at søknad sendes innen søknadsfristen. Det vil være denne fylkeskommunen som har ansvaret for å oppfylle retten til videregående opplæring, og som må vurdere om søkere fyller vilkårene etter kapittel 6 i forskrift til opplæringsloven. Et krav om at nordiske søkere må være folkeregistrert på tidspunktet for søknaden vil medføre at slike søkere ikke behandles på samme vilkår som egne innbyggere. Vi legger til grunn at det ikke kan stilles krav om folkeregistrering for ved skolestart. Elevene det gjelder vil da kunne dokumentere skoleplass i forbindelse med at de melder flytting».

Ett prioritert gränshinder av Vibeke Hammer Madsen, Norge. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

AT-tjänstgöring i Finland för svenskutbildade läkare

Den som studerar till läkare i Sverige kan göra hela sin AT-tjänstgöring på Åland och samtidigt få sin svenska läkarlegitimation. Detta är inte möjligt i Finland, där AT-läkaren enbart kan göra hälften av sin tjänstgöring, det vill säga nio månader, eftersom syftet med tjänstgöringen är att AT-läkaren ska bekanta sig med det svenska systemet. Det råder brist på svensktalande läkare i Finland och Gränshinderrådets finländska medlem utredde huruvida det skulle vara möjligt att genomföra AT-tjänstgöringen i sin helhet i Finland.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

EU:s Yrkeskvalifikationsdirektiv ger möjligheten att tillgodoräkna sig praktisk tjänstgöring i ett annat EU- eller EES-land. Medlemslandet kan dock fastställa en rimlig begränsning av den del av yrkespraktiken som kan genomföras utomlands. Socialstyrelsen i Sverige har beslutat högst 9 månader av den minst 18 månader långa allmäntjänstgöringen som krävs att få svensk läkarlegitimation kan genomföras i ett annat EU- eller EES-land. Finland anser att det finns godtagbara skäl att en del och upp till hälften av AT-tjänstgöringen görs i det land där man genomgått grundutbildningen. Även under dessa omständigheter kan praktikanter underlätta bristen på svenskspråkiga läkare i Finland. Finland betraktar att under dessa omständigheter är problemet löst.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2018.

Gå till översikten över gränshinder

● ● Löst för personer med norsk utbildning

Nordiska undersköterskor i Danmark – beviljande av behörighet/auktorisation som social- og sundhedsassistent

Nordiska undersköterskor som önskar att arbeta i Danmark har det besvärligt att få behörighet i Danmark som social- og sundhedsassistent. Angående norska hjelpeplejere specifikt, påpekar Sundhedsstyrelsen att det finns väsentliga skillnader mellan den danska och den norska utbildningen, och därför krävs det i många tillfällen att norska hjelpeplejere får tilläggsutbildning eller erbjuds praktik innan de kan få dansk behörighet.

Gränshinderrådets arbete med frågan/kommentarer från berörda regeringar

Sundhedsminister Ellen Trane Nørby har den 5 september 2018 meddelat, att problemet är löst för norske hjelpeplejere gennem kortere sagsbehandlingstider, og at en løsning for svenske underskötersker afventer en bebudet svensk forbedring af uddannelsen.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2019.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Foto: Unsplash.com

PTP-tjänstgöring på Åland

För psykologstuderande från Sverige är det inte möjligt att göra PTP-tjänstgöring i sin helhet på Åland och dessutom kan den åländska skolan inte lova att den del av PTP-tjänstgöringen som gjorts på Åland kommer att godkännas i Sverige. Detta kan göra att nyutexaminerade från Sverige inte söker sig till Åland.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

För psykologstuderande från Sverige är det inte möjligt att göra PTP-tjänstgöring i sin helhet på Åland eftersom reglerna föreskriver att en del av den handledda praktiken ska göras i Sverige trots att Åland kan erbjuda praktik på samma villkor. Detta gör att praktikanten väljer bort Åland vilket får svåra återverkningar för framtida rekryteringar av bland annat skolpsykologer.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 19-025

Gå till översikten över gränshinder

Lägre ersättning vid föräldraledighet till följd av studiestöd från "fel" land

En del av den svenska föräldrapenningen baseras på den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). I vissa fall kan förälderns SGI omfattas av skydd under arbetslöshetsperioder och studieperioder (SGI-skydd). För att detta skydd ska gälla under en studieperiod krävs att föräldern har studerat.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Problemet är löst i Sverige.

Nya bestämmelser trädde i kraft 1 juli 2018 (Prop. 2017/18:168), vilka innebär att kravet att man upp-
bär studiemedel för att SGI ska omfattas av skydd
är borttaget, se ny bestämmelse nedan. Innan
bestämmelsen trädde ikraft innebar Försäkrings-
kassans tillämpning att de med stöd av artikel 5
i förordning 883/2004 kunde beakta studiestöd
från annat EU/EES-land vid bestämmande av en
persons SGI-skydd, om förmånen har motsvarat
förmån från Sverige.

26 kap. 11 § SFB:

"SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade be-
driver studier, för vilka han eller hon får studiestöd
enligt studiestödslagen (1999:1395). SGI-skydd
gäller även under tid då den försäkrade utan att
få studiestöd bedriver studier på minst halvtid för
vilka studiemedel får lämnas enligt studiestöds-
lagen under förutsättning att studierna bedrivs
på eftergymnasial nivå eller bedrivs från och med
det andra kalenderhalvåret det år den försäkrade
fyller 20 år".

Studiestöd får under vissa förutsättningar lämnas
för utlandsstudier. SGI-skyddet kommer därför
även gälla för utlandsstudier som berättigar till
studiestöd. I princip är det redan en uppgift för
Försäkringskassan att pröva om en försäkrad
bedriver sådana studier, eftersom den som stu-
derar utomlands på en studiestödsberättigande

utbildning ska anses vara fortsatt bosatt i Sverige
och kunna få bosättningsbaserade förmåner från
Sverige (5 kap. 7 § SFB).

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hall-
gren, Sverige. Prioriterat av Gränshinderrådet
sedan 2019.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-144

Gå till översikten över gränshinder

Elever på danska lärlingsutbildningar kan inte ansöka om praktikplats i Sverige

På grund av skillnader mellan yrkesutbildningarna i Sverige och Danmark kan danska elever (lærlinger) inte ansöka om praktikplats hos ett svenskt företag.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Elever optaget i en dansk erhvervsuddannelse har ikke lige vilkår med elever i en svensk erhvervsuddannelse, hvad angår aflønning i Sverige i praktiktiden. Årsagen er, at elever i praktik i en dansk erhvervsuddannelse ikke har adgang til dansk SU og derfor heller ikke mulighed for at modtage dansk SU i Sverige eller mulighed for at få CSN (svensk SU) i forbindelse med en evt. praktiktid i Sverige. Hvis elever skal i praktik med CSN ydelse, vil det kræve en ændring i svensk lovgivning. En oplagt løsning er, at den svenske uddannelsesstøtte om nødvendigt ved

lovændring udstrækkes til også at gælde elever fra andre nordiske (evt. europæiske) lande. Jævnfør de tusinder af udenlandske universitetsstuderende og andre, der modtager SU i de nordiske lande.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2018.

Läs mer i [Gränshinderdatabasen](#), gränshinder nr: 14-170

Gå till [översikten över gränshinder](#)

Foto: Magnus Fröderberg/norden.org

Hinder på social- och hälsoområdet

Ersättning för patientresa mellan Norge och Finland/Sverige

En gränspendlare med bosättning i Finland eller Sverige med arbete i Norge är socialförsäkrad och skattepliktig i Norge. Han eller hon får inte ersättning för sina patientresor/behandlingsresor från hemmet i Finland/Sverige till sjukhuset Norge till skillnad från sina arbetskollegor med bosättning och arbete i Norge.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Socialdepartementet, Sverige:

Sverige tittar vidare på frågan i konstruktiv anda. För att kunna bedöma om och i så fall på vilket sätt gränshindret kan lösas behöver Socialdepartementet mer bakgrund om vilken typ av resor som gränspendlare inte får ersättning för från Sverige jämfört med resor som görs inom Sverige.

Finland:

Enligt EU-förordningen har en patient rätt att få vård i sitt hemland och staten ersätter resan till den närmaste vårdplatsen. Detta garanterar att en person som bor i Finland och är anställd i Norge får vård i Finland om han/hon blir sjuk hemma och inte på sin arbetsort. Det kan anses vara ändamålsenligt att patienten söker sig till den närmaste vårdplatsen då långa vårdresor kan inte rekommenderas för en person som inte kan röra sig utan sjukvårdspersonal. Om ett land kräver att patienten måste komma till landet för att få vård, måste landet ersätta kostnader för resa och uppehälle. Finland betraktar frågan som löst.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer Madsen, Norge, Kimmo Sasi, Finland, och Eva Tarselius Hallgren, Sverige. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-164

Gå till översikten över gränshinder

Finska fyramånadersregeln

Finland införde inför utvidgningen av EU år 2004 regler om bosättningsbaserade förmåner som innebär att personer som inte är bosatta i Finland och vars arbetsförhållande inte är minst fyra månader långt, inte heller är försäkrade för vissa socialförsäkringsförmåner som de annars hade varit försäkrade för genom sin bosättning i Finland.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Finland:

Riksdagen har godkänt hösten 2018 lagen om socialskyddet i gränsöverskridande situationer (RP 199/2018). Lagen trädde i kraft den 1.4.2019. Enligt lagen får personen som kommer till Finland för att arbeta sina sociala förmåner p.g.a. sitt arbete om personens månadslön är minst 696,60€ i månaden. Inkomsterna kan följas i inkomstregistret. Det finns inte mera någon tidsgräns för arbetet och fyra månads regeln är avskaffad. Finland betraktar frågan löst.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-008

Gå till översikten över gränshinder

Flytt för institutionaliserade personer

Enligt den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster ska de ansvariga myndigheterna samarbeta för att göra det möjligt för äldre eller institutionaliserade personer att flytta till det land där de har starkast personlig anknytning. Detta fungerar inte i praktiken på grund av oklarheter kring betalning och ansvar.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Saken er tatt opp i forbindelse med revisjonen av den nordiske Bistandskonvensjonen som fremdeles er i prosess. Grensehinderrådet avventer resultatet fra revisjonsprosessen.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-104

Gå till översikten över gränshinder

Olika krav på märkning av läkemedel och olika krav på språk för bipacksedel

Den 15–16 november 2018 beslutade ÄK-S att be Sverige och Island att tillsammans förbereda den vidare behandlingen av frågan.

Nordiska rådets Utskott för tillväxt och utveckling i Norden har under våren 2019 ställt en skriftlig fråga till de nordiska regeringarna om digitala bipacksedlar för humanläkemedel. Finland och Danmark har dock inte kunnat bidra med något svar pga. val och regeringsbyten. I svaret hänvisas bl.a. till att de nordiska hälsoministrarna förbereder ett gemensamt brev till EU-kommissionen om önskemål om ändringar i direktivet för Humanläkemedel, se mer detaljer nedan.

Mot bakgrund av att Europeiska kommissionen nyligen har inlett en översyn av EU-direktiv 2001/83 om Humanläkemedel, beslutade ÄK-S den 6–7 februari 2019 att ta fram ett gemensamt brev till kommissionen med syfte att öppna för möjligheten att använda elektroniska bipacksedlar för humanläkemedel inom EU. Brevet överlämnades till kommissionär Vytenis Andriukaitis den 10 juli av den isländske ambassadören Gunnar Pálsson.

Gränshinderrådets arbete med frågan/kommentarer från berörda regeringar

Den 15–16 november 2018 beslutade ÄK-S att be Sverige och Island att tillsammans förbereda den vidare behandlingen av frågan.

Nordiska rådets Utskott för tillväxt och utveckling i Norden har under våren 2019 ställt en skriftlig fråga till de nordiska regeringarna om digitala bipacksedlar för humanläkemedel. Finland och Danmark har dock inte kunnat bidra med något svar pga. val och regeringsbyten. I svaret hänvisas bl.a. till att de nordiska hälsoministrarna förbereder ett gemensamt brev till EU-kommissionen om önskemål om ändringar i direktivet för Humanläkemedel, se mer detaljer nedan.

Mot bakgrund av att Europeiska kommissionen nyligen har inlett en översyn av EU-direktiv 2001/83 om Humanläkemedel, beslutade ÄK-S den 6–7 februari 2019 att ta fram ett gemensamt brev till kommissionen med syfte att öppna för möjligheten att använda elektroniska bipacksedlar för humanläkemedel inom EU. Brevet överlämnades till kommissionär Vytenis Andriukaitis den 10 juli av den isländske ambassadören Gunnar Pálsson.

Hindret är prioriterat av Siv Fridleifsdottir, Island, Lisbeth Møller Jensen, Grönland, och John Johannessén, Färöarna. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2016.

Läs mer i gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 17-016

Gå till översikten över gränshinder

Man kan inte få närståendepenning om inte både vårdare och den sjuke är försäkrade i Sverige

Den som arbetar i Sverige kan inte få svensk närståendepenning för att vårda en svårt sjuk närstående som inte bor i Sverige.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Socialdepartementet, Sverige:

I betänkandet "Svensk social trygghet i en globaliserad värld" (SOU2017:5) berör utredaren frågan om närståendepenning, bedömningen är att det nuvarande kravet om att den som vårdas ska vara försäkrad i Sverige kan upprätthållas. Betänkandet har varit föremål för remittering och regeringen analyserar nu remissvaren och bereder ärendet. Gränshindret är inte helt okomplicerat och det fortsatta arbetet fordrar noggranna avvägningar då frågan i vissa avseenden är bredare än att bara omfatta de nordiska länderna utan måste bedömas utifrån ett EU-rättsligt perspektiv.

Åland:

För Åland är detta en viktig fråga i och med den gränspendling som finns där ålänningar har svensk arbetsgivare och tillhör svenska socialförsäkrings-systemet. En stor grupp är de ålänningar som arbetar på fartyg under svensk flagg men ändå är boende på Åland. Gränshinderrådet har lämnat ett remissvar i anslutning till det lagstiftningspaket som ska antas inom kort av Sveriges riksdag.

Hindret prioriteras av Eva Tarselius Hallgren, Sverige, och Gunnar Westerholm, Åland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2016.

Läs mer i gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 17-004

Gå till översikten över gränshinder

Färdtjänst för funktionshindrade

De nationella reglerna om rätt till färdtjänst gör det dyrt och besvärligt för personer med funktionshinder att resa inom Norden. Problemet beror delvis på att beslut om rätt till färdtjänst görs av olika organ och på olika nivåer i de nordiska länderna.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Saken er tatt opp i forbindelse med revisjonen av den nordiske Bistandskonvensjonen som fremdeles er i prosess. Grensehinderrådet avventer resultatet fra revisjonsprosessen.

En bidragande lösning kan vara att stärka informationsinsatsen.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer Madsen, Norge. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-136

Gå till översikten över gränshinder

Foto: Eiríkur Blómsson/Norden.org

Ledarhund vid resa

Idag behandlas personer som reser med ledarhund inom EU på samma sätt som turister som reser med sällskapsdjur. Detta innebär höga kostnader och långa behandlingstider för vaccinationer och intyg för hunden.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Siv Friðleifsdóttir, Island:

Et brev ble sänt till den isländske fiskeri- och lantbruksministern, Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir. Siv Friðleifsdóttir var i kontakt med ministern som satte en process igång på Island hösten 2017. Processen var slik at ministeren utnevnte Dr. Preben Willeberg, den tidligere overdyrelege i Danmark, til å forberede ny rikiskovurdering vedrørende import av kjældyr, i hovedsak hunder og katter, inkludert ledarhund vid resa. I slutten av mars 2019 leverte Preben Willeberg sin rapport til de islandske myndigheter. Ministeriet for industri og innovasjon (atvinnu- og nýsköpunarráðuneyti) har bedt Islands mat og veterinærinstitutt om å vurdere om det er mulig å minske krav på karantene til lederhunder for blinde og da med hvilke forbehold og om det er mulig å forkorte det generelle kravet til karantene for alle hunder og katter og hvordan det da kunne gjøres.

Vurderingen blir forhåpentligvis klar i mai eller juni 2019.

Finland:

EU:s förordning reglerar införsel av tjänstehundar och undantag är inte möjliga. Veterinära hänsyn till vaccinationskraven är motiverade. Myndigheterna och handikapporganisationerna i Finland har lovat informera aktivt om kraven på införsel av tjänstehundar för att garantera problemfri resa för personer som reser med ledarhund. Finland betraktar frågan löst.

Ett prioriterat gränshinder av Skriv Kimmo Sasi, Finland, och Siv Friðleifsdóttir, Island. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

[Läs mer i Gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 14-130](#)

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Personlig assistent vid flytt

Allvarligt funktionshindrade personer med personlig assistent har svårigheter att få med sin assistent vid flytt. Olika länder vill bedöma rätten till assistent nationellt och anställningsförhållandena för personliga assistenter skiljer sig mellan länderna.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Saken er tatt opp i forbindelse med revisjonen av den nordiske Bistandskonvensjonen som fremdeles er i prosess. Grensehinderrådet avventer resultatet fra revisjonsprosessen.

En bidragende løsning kan vara att stärka informationsinsatsen.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer Madsen, Norge. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-124

Gå till översikten över gränshinder

Foto: Tam Vibberstoft/norden.org

Utbetalningar av sociala förmåner vid tvivel om vilket land som har betalningsansvaret

Det finns skillnader i ländernas uppfattningar om vilket land som ska betala sociala förmåner till medborgare som rör sig över gränserna. För att undvika att enskilda blir utan sociala förmåner kunde länderna använda sig av möjligheten att göra interimistiska utbetalningar.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

EU:s koordinationsförordning om socialskyddet (883/2004) trädde i kraft år 2010. I den finns en regel hur man kan temporärt börja betala förmåner i oklara fall. Det finns dock inte redskap att förverkliga regeln, då socialskyddsanstalterna skulle övergå till EESSI systemet år 2012, vilket inte skedde. Det är ändamålsenligt att vänta tills EESSI systemet tas i bruk hösten 2019 och sedan se till att de nordiska socialmyndigheterna börjar tillämpa regeln.

Ett prioriterat hinder av Kimmo Sasi, Finland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2019.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-166

Gå till översikten över gränshinder

Indrivning av underhållsbidrag i Danmark

Info Norden har kontaktats av flera isländska kvinnor som har flyttat till Danmark de senaste åren. Personerna får inte underhållstöd från Island utbetalat i Danmark.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Efter att ha mottagit problembeskrivningen från Info Norden Island har sekretariatet sammanställt en beskrivelse på ärendet och skickat underlaget till kvalitetssäkring i Danmark i juli 2019. Gränshinderrådet avvaktar svar.

Ett prioriterat gränshinder av Siv Fridleifsdottir, Island. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2018.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Oklarheter kring socialförsäkringstillhörighet för de ESS-anställda som arbetar både i Sverige och Danmark

ESS består av två delar. Själva forskningsanläggningen är belägen i Lund medan datacentret (DMSC) finns i Köpenhamn.

Enligt Udbetaling Danmark skulle ESS-anställda bosatta i Sverige som arbetade i den danska delen av ESS inte längre tillhöra den danska socialförsäkringen i och med att de mottog uppdrag i deras bosättningsland (i den svenska delen av ESS). När det gäller medarbetarna från ESS som både arbetade vid ESS i Sverige och Danmark hade ESS inte enligt Udbetaling Danmark dokumenterat att dessa uppfyllde kravet i Öresundsavtalet på att vara anställda av ett företag med danskt driftställe (hjemsted).

[Läs brevet](#)

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Danmarks arbete med frågan

Sammanfattning av brev från Troels Lund Poulsen:

I ett brev till Bertel Haarder skriver Troels Lund Poulsen att Udbetaling Danmark återupptagit frågan mot bakgrund av de nyinkomna uppgifterna och meddelat Beskæftigelsesministeriet att de ESS-anställda bör omfattas av dansk socialförsäkring. Enligt ministern omfattas de ESS-anställda nu av dansk socialförsäkring eftersom detta godkänts av Beskæftigelsesministeriet och berörda svenska myndigheter gett sitt samtycke.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Hinder på skatteområdet

● Avklarad, inte löst

Midlertidig import af heste mellem Norge og Sverige

Mange dyreejere oplever ofte store komplikationer, når de enten skal føre deres heste over den norsk-svenske grænse for at løbe væddeløb eller for at træne.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Frågan kretsar kring reglerna för tillfällig import och skyldigheten att ställa garanti. Reglerna om tullhantering läggs fast i EU-rätten. Reglerna om mervärdesskatt (moms) vid import följer tullreglerna. Det finns alltså inte något utrymme att bilateralt mellan Norge och Sverige att komma överens om mer långtgående förenklingar av regelverket.

Gränshinderrådet avför därför frågan från sin lista.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer Madsen, Norge, och Eva Tarselius-Hallgren, Sverige. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 17-018

Gå till översikten över gränshinder

Norsk intern skattepraxis försvårar utförande av uppdrag i byggbranschen

Företag inom bygg- och anläggningsbranschen upplever stora administrativa problem i samband med tillfälliga uppdrag i Norge. Detta även om uppdraget endast varar några månader och är av engångskaraktär.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

*Sammanfattning av brev från Helle Harbou Hals
den 29 maj 2017:*

Enligt brev från Helle Harbou Hals är det Dansk Byggeris uppfattning att skattemyndighetens praxis står i strid med de nordiska skatteavtalen. Harbou Hals hänvisar som svar till sitt Finansdepartementets tidigare utlåtande, där departementet uttalade att norsk skatteplikt regleras av nationell lagstiftning, inte av skatteavtal. Harbou Hals skriver vidare att även andra skyldigheter, såsom kravet att ansöka om d-nummer, regleras av nationell rätt. Hon påpekar att dessa skyldigheter ska uppfyllas även om verksamheten i Norge endast är av begränsad omfattning och även om Norge av sagt sig sin beskattningsrätt.

Ett prioriterat gränshinder av Vibeke Hammer Madsen Norge, och Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2015.

Läs brevet

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 15-004

Gå till översikten över gränshinder

Värdetransport över gränsen

De krav som enligt svenska regler ställs på finska värdetransportföretag och deras anställda för att de ska kunna transportera euro från handlare på den svenska sidan av gränsen i Torneå Haparanda innebär att företagen måste göra extra investeringar i utrustning och finansiera extra utbildningar för sina anställda. Dessa krav hindrar i praktiken finska värdetransportföretag från att hämta euro från handlare på den svenska sidan av gränsen och leverera dessa direkt till Finska banken.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Frågan utreds i Finland av inrikesministeriet och i Sverige av Norrbottens länsstyrelse.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 15-002

Gå till översikten över gränshinder

Foto: Pexels.com

Tull och deposition i samband med överförsl av varor

Tullsvårigheter/problem uppmärksammas ofta i samband med tillfällig införsel av varor till exempelvis Norge, då norska tullregler generellt beskrivs vara förenade med mer administrativa bördor och fler avgifter än vad man är van vid.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Finland:

Man utreder i Finland möjligheten att vid försäljning av varor på mässor eller motsvarande evenemang skapa ett nytt system vid införsel och utförsel av varor. Handelsmannen skulle deklarerar varorna vid införsel och betala skatten med kreditkort (kreditkortsreservering) och vid utförsel deklarerar de osålda varorna. Vid utförseln skulle den slutliga skatten bestämmas och debiteras.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-062

Gå till översikten över gränshinder

Foto: Charlotte Pardorf/Ritzau Scanpix

Snabbare information till utlandsboende

Vid ett flertal tillfällen har det framkommit problem i kommunikationen mellan svenska myndigheter och de svenska medborgare eller pensions-tagare som bor utanför Sverige.

Gränshinderrådets arbete med frågan/kommentarer från berörda regeringar

Åland:

Åland har utrett frågan och konstaterar att Åland som har ca 3 000 svenskar boende på öarna, samt många ålänningar som haft ett yrkesliv i Sverige, så är det av största vikt att få information till de som är berörda av reformer eller ändringar i Sverige i ett så tidigt skede som möjligt. Detta torde även underlätta myndighetsarbetet genom att korrigeringar av ärenden undviks. Särskilt ovanstående exempel med sink-skatten har föranlett merarbete för enskilda. Rutiner för att upprätthå-

la aktuella adressregister på utlandsboende borde stärkas för att information ska nå ut.

Åland undersöker vidare om detta problem kan lösas genom det nordiska digitaliseringssamarbetet.

Ett prioriterat gränshinder av Gunnar Westerholm, Åland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2018.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Foto: Unsplash.com

Hinder på näringslivsområdet

Mobil livsmedelslokal som första ankomstplats i Finland

En mobil livsmedelslokal kan på grund av ett beslut från det finska Livsmedelsverket inte fungera som första ankomstplats för animaliska livsmedel som importeras till Finland. Detta begränsar möjligheten för svenska företag som vill sälja färska animaliska produkter från Sverige i Finland från till exempel en kylbil.

Gränshinderrådets arbete med frågan/kommentarer från berörda regeringar

Livsmedelsverket (fd Evira) har avskaffat i september 2017 kravet på första ankomstplats för mobil livsmedelslokal och godkänner alla i EU och ESS länderna registrerade mobila lokaler.

Ett prioriterat gränshinder av Kimmo Sasi, Finland, sedan 2017. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i Gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 17-008

Gå till översikten över gränshinder

Import af norske lakseyngel til Sverige

Virksomheder, der gerne vil starte landbaserede laksebrug, kan til dags dato ikke importere lakseyngel fra hverken Norge eller Færøerne, da dette er forbudt ifølge svensk lov. Forbuddet hæmmer udviklingsmulighederne for det svenske, maritime erhvervsliv, da importen af norske lakseyngel ville kunne forøge sektorens konkurrenceevne.

Gränshinderrådets arbejde med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Just nu pågår arbetet med att ta fram kompletterande delegerade akter till EU:s nya djurhälsolag (förordning 2016/429), som trädde i kraft i mars 2016 och ska tillämpas från den 20 april 2021. Den nya lagen kommer att ersätta befintlig lagstiftning på området. De delegerade akterna kommer bland annat reglera smittskyddsregler för förflyttningar av vattenlevande djur till och inom EU.

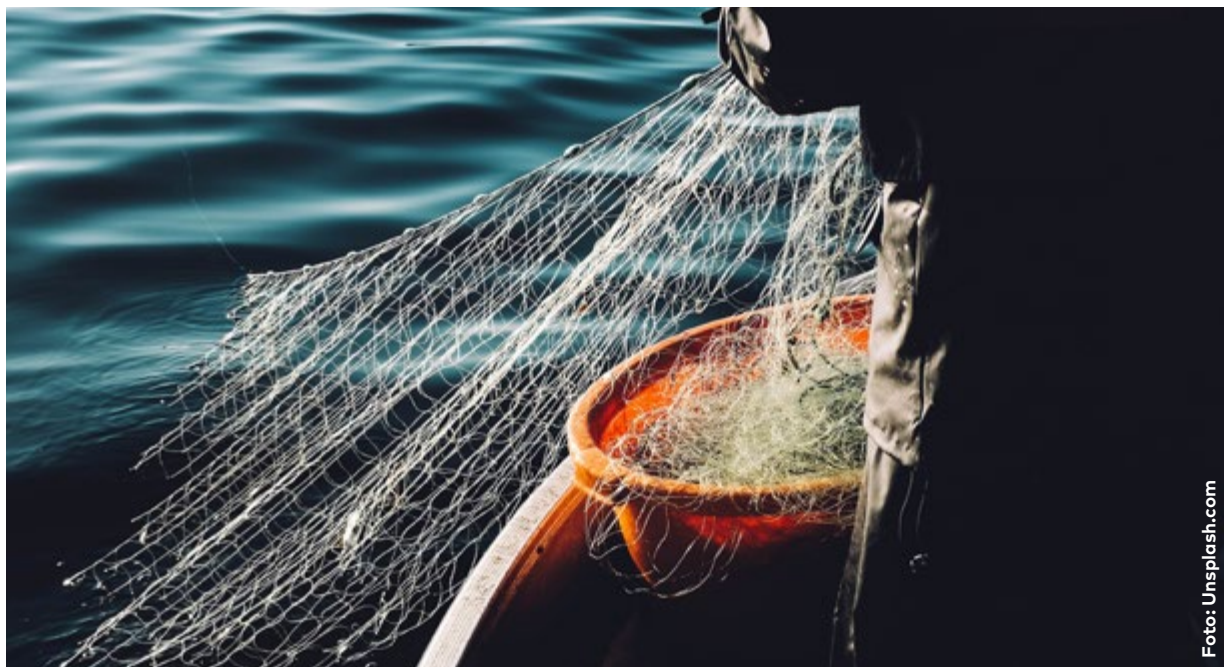
Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius-Hallgren, Sverige. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 17-020

Gå till översikten över gränshinder

Färöiska färdskrivarkort

Färöiska yrkeschaufförer upplever problem med att få utställt digitala färdskrivarkort på Färöarna (tachografer). Chauffören kan därför inte registrera sin körtid i enlighet med de regler som gäller i Danmark och de övriga nordiska länderna.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Fra 1. December 2018 har det været muligt for færøske chauffører at indlevere ansøgning om førerkort på politistationer på Færøerne. Dette gør det meget lettere for de færøske chauffører at få førerkortet. Tidligere skulle ansøgningen indleveres på politistationen på Københavns Hovedbanegård. Ændringen er sket i samarbejde med Transportministeriet i Danmark.

Færøerne kunne være en del af AETR overenskomsten, men dette forudsætter bl.a. at køre- og hviletidsbestemmelser bliver vedtaget på Færøer-

ne. Landsstyret har forsøgt at få vedtaget køre- og hviletidsbestemmelser, men i øjeblikket er der ikke opbakning til dette.

Ett prioriterat gränshinder av John Johannessen, Färöarna. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

[Läs mer i gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 14-152](#)

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Foto: Unsplash.com

Övriga gränshinder

Samordningsnummer till utländska fritidshusägare i Sverige

Utländska fritidshusägare i Sverige upplever problem med att teckna el-, tele- och internetavtal på grund av att de varken har personnummer eller samordningsnummer.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Danmark:

Sammanfattning av brev från Eva Kjer Hansen:

I ett brev uppmanar Eva Kjer Hansen de nordiska samarbetsministrarna att uppmuntra Sverige att göra det enklare för danska torpare i Sverige att få svenskt samordningsnummer.

Finansdepartementet, Sverige:

Problemet bottnar i att enligt det svenska regelverket får Skatteverket idag endast tilldela samordningsnummer på begäran av en statlig myndighet eller en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda vissa examina och som i sin verksamhet behöver ett samordningsnummer för en person för att undvika personförväxling eller för att utbyta information om personen med andra myndigheter eller organisationer. Om en sådan aktör inte begär ett samordningsnummer för en utländsk fritidshusägare så kan personen inte tilldelas ett samordningsnummer. Skatteverket har inom ramen för ett regeringsuppdrag utrett om det är lämpligt att ge fler aktörer och såvitt gäller EU- och EES-medborgare också de enskilda själva, möjlighet att begära samordningsnummer. Skatteverket gjorde dock bedömningen att det för närvarande inte är lämpligt att ge de enskilda denna möjlighet, bl.a. på grund av att det finns för många svagheter och brister i systemet med samordningsnummer som först måste åtgärdas. Skatteverkets rapport är nu föremål för beredning. Inom Finansdepartementet fortsätter arbetet med att finna en lösning på gränshindret.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige, och Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

[Läs brevet](#)

[Läs mer i Gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 14-160](#)

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Erkännande av färöiska körkort

Färöiska körkort kan inte bytas ut i alla de nordiska länderna då en person flyttar till ett annat nordiskt land.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Grænsehindringsráðið har arbejdet med denne sag i mange år. Det lovmæssige grundlag og derved kravene til retten at få tildelt et færøsk kørekort er de samme som i andre nordiske lande og derved også i EU. Når en borger med færøsk kørekort flytter til Island, Norge eller Danmark, så har vedkommende mulighed for at bytte sit færøske kørekort direkte over til det respektive lands kørekort, da disse lande fuldt ud anerkender det Færøske kørekort. Ligeledes anerkender f.eks. Storbritannien og andre lande uden for Norden det færøske kørekort.

Hvis en borger med et færøsk kørekort flytter til Sverige eller til Finland, så har vedkommende ikke samme mulighed for at bytte sit kørekort til et svensk eller finsk kørekort.

Grænsehindringsráðið har været i dialog med svenske og finske myndigheder omkring denne problemstilling i lang tid. Et forslag har været at ændre Mariehamnaftalen, så den også omfatter Færøerne. Dette har dog ikke vist sig at være en gangbar vej.

Sverige og Finland har foreslået, at en borger med et færøsk kørekort, som flytter til et af de respektive lande, kan køre med det færøske kørekort i et år, men at vedkommende så skal op til teori-/køreprøve, for at opnå et henholdsvis svensk eller finsk kørekort. Dette betragter hverken Grænsehindringsráðið eller Færøske myndigheder som en tilfredsstillende løsning af grænsehindringen.

Sagen om det færøske kørekort har også været taget op på højeste politiske niveau ved Nordisk Råds møde i foråret 2018 mellem Færøernes lagmand og Sveriges statsminister. I denne forbin-

delse gav Sveriges statsminister et løfte om at se nærmere på at finde en løsning på denne grænsehindring.

På Grænsehindringsráðiðs møde i København foråret 2019 forelå der ingen signaler om, at der er vilje til at løse denne specifikke grænsehindring. Set i lyset af, hvor mange år, der har været arbejdet med sagen, nærmer vi os det punkt, hvor den afskrives som uløslig.

Ett prioriterat gränshinder av John Johannessen, Färöarna. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-128

Gå till översikten över gränshinder

Erkännande av grönländska körkort

Grönländska körkort kan inte bytas ut i alla de nordiska länderna då en person flyttar till ett annat nordiskt land.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Transport- og Boligministeriet skal bemærke, at grænsehindringen vedrørende anerkendelse af grønlandske kørekort i Danmark forventes løst ved ikrafttrædelse af ny hovedbekendtgørelse af kørekortbekendtgørelsen den 1. september 2019. Transport- og Boligministeriet og det grønlandske departement for Boliger og Infrastruktur er blevet enige om en løsning, der indebærer, at et grønlandsk kørekort i enhver henseende sidestilles (anerkendes) med et dansk kørekort, hvis indehaveren har taget to kørelektioner indeholdende by-, landevejs- og motorvejskørsel hos en godkendt kørelærer i Danmark. Indehaveren har herefter ret til at føre samme typer køretøjer i Danmark, som det berettiger til at føre i Grønland.

Dokumentation for køretimerne skal medbringes under kørslen.

Grænsehindringen vil herefter anses for løst.

Ett prioriterat gränshinder av Lisbeth Møller Jensen, Grönland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

Läs mer i gränshinderdatabasen,
gränshinder nr. 14-172

Gå till översikten över gränshinder

Foto: Silje Bergum Kinsten/norden.org

Erkännande av föräldraskap för familjer med samkönade föräldrar

Sverige erkänner inte föräldraskap som har fastställts med stöd av samtycke i andra nordiska länder för den kvinna som inte fött barnet när ett samkönat par fått barn genom assisterad befruktning.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Sverige

Sedan den 1 januari 2019 gäller att samtycke kan utgöra grund för föräldraskap också efter vid behandlingar vid behöriga sjukvårdsinrättningar i utlandet, om barnet har rätt att ta del av uppgifter om spermiedonatorn. Det innebär för ett samkönat par att medmodern i dessa situationer kan bekräfta föräldraskapet under medverkan av svensk socialnämnd i stället för att adoptera barnet. Arbetet har vidare påbörjats med att se över de svenska reglerna om erkännande av utländska fastställelser av föräldraskap i syfte att göra det möjligt att i Sverige erkänna ett medmoderskap som fastställts i ett annat nordiskt land.

Finland

Riksdagen godkände medborgarinitiativet som gällde moderskapslagen i mars 2018. Moderskapslagen är en ny lag som innehåller bestämmelser om hur moderskap bestäms. Principen om att den som fött barnet är barnets moder skrivs in i lagen. I lagen ingår bestämmelser om fastställande av moderskap på basis av samtycke till assisterad befruktning. Förutom den kvinna som har fött barnet kan hennes kvinnliga partner fastställas vara moder till barnet, om dessa har skaffat barnet tillsammans genom assisterad befruktning. Moderskapet fastställs genom magistratens eller domstolens beslut enligt ett förfarande som huvudsakligen motsvarar för förfarandet för fastställande av faderskap.

Enligt lagen ett beslut som har meddelats i en främmande stat och som är giltigt i den staten erkänns i Finland utan särskild fastställelse.

Eftersom den nya moderskapslagen förutsatte förändringar i myndigheternas datasystem behövdes det en övergångsperiod på ett år innan lagen kunde träda i kraft. Lagen trädde i kraft den 1 april 2019.

Ett prioriterat gränshinder av Siv Fridleifsdottir, Island. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 17-002

Gå till översikten över gränshinder

Dokumentationskrav för folkbokföring i Norge

Nordiska medborgare som flyttar till Norge från ett annat nordiskt land och har för avsikt att uppehålla sig där i mer än sex månader har en plikt att folkbokföra sig hos norska Skatteetaten. För dokumentation krävs köpekontrakt på bostad eller hyreskontrakt. För den som ska jobba eller studera krävs ytterligare anställningskontrakt eller bekräftelse på studieplats. Personer som saknar ovannämnda intyg kan inte folkbokföra sig och kan därför inte uppfylla sin plikt på att folkbokföra sig inom åtta dagar. Detta har lett till att flera nordiska och norska medborgare hamnar i kläm.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Skatteetaten Norge

Teksten i veiviseren for melding om flytting til Norge er nå oppdatert. Det skal nå komme tydeligere frem at arbeids- og boligkontrakt ikke er to ufravigelige krav, og at innflytter kan fremlegge eventuell annen dokumentasjon for bekrefte hensikten med å ta opphold i 6 måneder eller mer dersom hen mangler dokumentasjon på arbeid / bolig.

Ett prioritert gränshinder av Vibeke Hammer Madsen, Norge. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 17-022

Gå till översikten över gränshinder

Foto: Pexels.com

Krav på utbyte av utländska körkort i Danmark

Danmark kräver att körkort med längre giltighetstid än 15 år (dvs. körkort utfärdade innan ikraftträdandet av EU-direktivet 2006/126/EF) ska bytas till danskt körkort inom två år av permanent bosatta körkortsinnehavare för att vara giltigt.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Sammanfattning av brev från transport-, byggnings- och boligministeriet den 10 april 2019:

Reglerna för byte av körkort för medborgare från Grönland och Färöarna regleras i den danska kørekortbekendtgørelsen och påverkas inte av den danska lagändringen gällande byte av körkort som utfärdats i EU-/EES-länder.

För färöiska körkort gäller som utgångspunkt inget byteskrav, förutsatt att körkortet inte har längre giltighetstid än till innehavarens 70:e år. För grönländska körkort gäller däremot en giltighetstid på 90 dagar från och med dagen då körkortsinnehavaren stadigvarande bosätter sig i Danmark. Detta då grönländska väg- och trafikförhållanden anses avvika från de danska i stor utsträckning.

Ministeriet har tillsammans med grönländska myndigheter skapat en arbetsgrupp för att både undersöka problem gällande kravet på att byta grönländska körkort och inkomma med lösningsförslag till dessa.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2017.

[Läs brevet](#)

[Läs mer i Gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 17-024](#)

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Angående krav på resedokument vid flygresor i Norden

Vid resor inom Norden krävs inte pass, utan endast giltig legitimation för nordiska medborgare. Den svenska polisen inrapporterade under 2018 att resenärer på en internordisk rutt nekats ombordstigning av ett nordiskt flygbolag med hänvisning till bolagets krav på pass. Passkravet strider mot den nordiska passunionen.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ Kommentarer från berörda regeringar

Den 5. september 2018 höllt Islands representant i Gränshinderrådet, Siv Friðleifsdóttir, möte (se invitationsliste) på Island om de passkrav som de islandske flygbolag, WOW, gör till nordiske borgere som flyr inom Norden, i lys av den nordiske passunion og islandske regler.

På mötet kom det frem at flybolaget vil endre sine passkrav og at det tar noen uker å informere personell om dette.

I begynnelsen av november 2018 fikk flybolagets personell og service parter informasjon fra bolaget om nye regler som harmoniserer med den nordiske passunion.

Hindringen er dermed løst.

Invitationsliste til mötet den 5. september 2018:
Alda Hrönn Jóhannsdóttir Chief legal officer at the Police Commissioner in Suðurnes district (incl. Keflavík airport), Auðunn Atlason Director, Directorate for International and Security Affairs at the Ministry for Foreign Affairs, Bjarki Már Baxter Lawyer at WOW, Davíð Örn Guðnason Lawyer at the Icelandic Transport Authority, Einar Ólafur Karlsson Chief inspector, Police Commissioner in Suðurnes district (incl. Keflavík airport), Erla Vinsý Daðadóttir Lawyer at WOW, Guðmundur Rag-

narsson Ministry of Justice, Jens Bjarnason SVP Corporate Affairs at Icelandair, Jón Pétur Jónsson Senior Advisor at the Ministry of Justice, Margrét Kristín Pálsdóttir, Lawyer, Department of Public security and Criminal Justice at the Ministry of Justice, Póllý Hilmarsdóttir Security Manager at Icelandair, Ragna Bjarnadóttir Director Department of Public security and Criminal Justice at the Ministry of Justice, Sigrún H. Kristjánsdóttir Lawyer at the Icelandic Transport Authority, Sigurbergur Björnsson Director, Department of Transport and Infrastructure at the Ministry of Transport and Local Government, Svanhvít Aðalsteinsdóttir Director of Consular Services, Directorate for Legal and Executive Affairs at the Ministry for Foreign Affairs, Valdís Ösp Árnadóttir Project-leader in Hello Norden (Info Norden), Veturlíði Þór Stefánsson Counsellor, Directorate for Legal and Executive Affairs at the Ministry for Foreign Affairs.

Ett prioriterat gränshinder av Siv Friðleifsdóttir, Island. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2018.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Geoblocking

Nordiska medborgare saknar, med anledning av geoblocking, fri tillgång till digitala tv-tjänster som erbjuds i de andra nordiska länderna.

Gränshinderrådets arbete med frågan/kommentarer från berörda regeringar

Text från facksektorn

Et enligt Nordisk Råd rekommenderade i 2017 Nordisk ministerråd at undersøge mulighederne for at fjerne geoblocking i Norden. Der ventes en rapport i januar 2019.

Om rapporten – "Nordisk tv på tværs af grænser"

Nordisk Ministerråd (kulturministrene) modtog i foråret 2019 den bestilte rapport/analyse af mulighederne for at øge tilgængeligheden til de nordiske public service-institutioners digitale tv-tjenester på tværs af Norden.

Rapporten kommer med følgende fem anbefalinger:

1. Public service-kanalerna bör endast geoblockera när det är nödvändigt.
Rapportförfattarna konstaterar att det är stor skillnad mellan public service-kanalerna i de nordiska länderna mellan hur mycket de geoblockerar. De har inte fått någon information till skälet för detta men drar slutsatsen att det finns utrymme för förbättringar. Rapporten rekommenderar dock inte att avskaffa geoblocking helt och hållet. Därtill är de ekonomiska intressena och konsekvenserna för stora.
2. Samarbetet inom Nordvision om samproduktioner och programutväxlingar kan utökas.
Även om antalet samproduktioner har ökat så ligger antalet programutväxlingar på samma nivå sen lång tid tillbaka. Det finns en potential till att öka antalet utväxlingar.
3. Fortsatt utveckling av tv-distributörernas utbud av grannlands-tv.
Om publiken ska få syn på utbudet av grannlands-tv i on-demand utbudet bör utbudet paketeras och marknadsföras annorlunda. Men

om tillgången ska öka måste rättigheterna vara klarerade vilket betyder att tittarna måste vara beredda att betala ett marknadspris för detta samtidigt som rättighetsinnehavarna måste vara beredda att sänka sina krav.

4. De nordiska länderna kan säkra upphovsrättsliga ramar för redistribution av on-demand-tjänster.

Alla nordiska länder har etablerat särskilda instrument, avtalslicenser, som möjliggör återut-sändning av grannlands flow-tv. Upphovsrättslagstiftningen måste nu göras om i länderna för att implementera det utvidgade satellit- och kabeldirektivet. Rapporten menar att det därför vore naturligt att säkra att on-demand-tillgång till nordisk tv kan ske genom kollektiva avtal.

5. De nordiska länderna bör implementera den kommande ändringen av satellit- och kabeldirektivet snabbast möjligt.

EU-direktiv ska vanligtvis implementeras i nationell lagstiftning inom två år. Det vore önskvärt att ansvarigt departement gick igång snabbast möjligt och därmed implementera direktivet tidigare.

Ett prioriterat gränshinder av Bertel Haarder, Danmark. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2018.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Tidskrävande formalia i förbindelse med gränsöverskridande förflyttning av prover av marina däggdjur

Transport inom Norden från icke EU-länder till EU-länder av prover av vissa marina däggdjur till vetenskapligt bruk upplevs som besvärlig till följd av CITES-bestämmelserna och EU-lagstiftning.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Frågan har kvalitetssäkrats med de ansvariga myndigheterna i Danmark och Sverige. Reglerna om gränsöverskridande förflyttning av prover av marina däggdjur vid import följer CITES-bestämmelserna och EU-lagstiftning. Det finns alltså inte något utrymme att bilateralt mellan Färöarna/Grönland och Sverige/Danmark att komma överens om mer långtgående förenklingar av regelverket.

Gränshinderrådet avskriver därför frågan från sin lista.

Ett prioriterat gränshinder av John Johannessen, Färöarna, och Lisbeth Møller Jensen, Grönland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2018.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Gränsregional statistik

Flera tusen nordiska medborgare pendlar till grannländerna på grund av arbete, studier eller andra orsaker. För att få en överblick över storleken och utseendet på pendlingen och andra flöden över gränserna är det viktigt att etablera en långsiktig finansiering av gränsregional statistik.

Bakgrund

Statistik är ett viktigt underlag för beslutsfattare för att ta beslut som gynnar de som rör sig över de nordiska gränserna. Denna statistik är särskilt viktig för Gränshinderrådets arbete.

Frågan har prioriterats under det finländska ordförändskapsarbetet under 2016 i och med att projektet "Statistisk utredning över nordisk rörlighet över gränserna" sätts igång.

Projektet leds av den finska statistikcentralen i samarbete med övriga nordiska statistikbyråer.

Samarbete gällande gränsregional statistik ska baseras på ett ramavtal mellan länderna.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ Kommentarer från berörda regeringar

Sverige

Projektet har hittat en del svårigheter på grund av lagstiftning i länderna. Den finska statistikbyrån arbetar aktivt med sekretariat för att hitta en möjlig lösning och har föreslagit till ansvariga statistikmyndigheter i Sverige, Norge och Danmark en lösning som baserar sig på att ta in det europeiska perspektivet i projektet. Det innebär att man ska se på arbetet som en del av framställningen och utvecklingen av europeisk statistik. Det är per idag oklart om lösningen kommer att kunna accepteras men projektet är i behov av längre tid och har nu förlängts till den 30.12 2019.

Ett prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2019.

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Kommunikation till utlandet då personer med dubbelt medborgarskap avlider

Kommunikation om förändrade uppgifter gällande gemensamma medborgare har inte fungerat tillfredställande mellan ländernas befolkningsregister när en person med både svenskt och finskt medborgarskap avlider.

Gränshinderrådets arbete med frågan/ kommentarer från berörda regeringar

Åland

Ålands landskapsregering konstaterar att detta är en mycket viktig fråga som borde vara relativt enkel att lösa om man får de berörda registren i de nordiska länderna att kommunicera med varandra. De nordiska länderna har länge aktivt verkat för att underlätta mobiliteten inom Norden varför denna typ av problem ökat och fortsätter öka.

Ålands landskapsregering konstaterar att medborgarskap, dödförklaring, utlänningslagstiftning och folkbokföring är frågor som hör till den finländska riksdagens lagstiftningsbehörighet enligt 27 och 29 §§ självstyrelselagen för Åland. Med beaktande av det stora antal dubbelmedborgare som är bosatta på Åland följer landskapsregeringen ärendet och avser på allt sätt bidra för att finna en lösning.

Ett prioriterat gränshinder av Gunnar Westerholm, Åland, och Kimmo Sasi, Finland. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2019.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 19-026

Gå till översikten över gränshinder

Högre politisk nivå

Gränshinder har lyfts till politisk nivå

Gränshinderrådet har sedan den första mandatperioden prioriterat följande tre gränshinder. I den nya nordiska handlingsplanen för mobilitet har dessa tre gränshinder lyfts till respektive fackministerråd. Gränshinderrådet bidrar med stöd där fackministerråden så önskar.

Erkännande av yrkeskvalifikationer

Många yrken i Norden är reglerade antingen från statligt håll – exempelvis i lag – eller genom branschspecifika föreskrifter. Eftersom kraven i vissa fall skiljer sig mellan de nordiska länderna uppstår det hinder för arbetstagarnas fria rörlighet.

Status

Den 7. februar 2019 blev Nordisk Ministerråds handlingsplan for mobilitet 2019-21 vedtaget af samarbejdsministrene. Ifølge handlingsplanen skal Nordisk Ministerråd blandt arbejde på at sikre at følgende føres mål gennem arbejdet i MR-U i samarbejde med arbejdslivssektoren: Gensidig anerkendelse af uddannelser, automatisk anerkendelse og gensidig anerkendelse af erhvervskvalifikationer og autorisationer. Det er blandt andet planen at se på, hvordan det nuværende nordiske samarbejde om godkendelse af uddannelseskvalifikationer inden for højere uddannelse kan udvides til også at gælde andre typer uddannelseskvalifikationer som eksempelvis erhvervsuddannelserne.

Ett tidigare prioriterat gränshinder av Paula Lehtomäki, Nordiska ministerrådet, Vibeke Hammer Madsen, Norge, Bertel Haarder, Danmark, Kimmo Sasi, Finland, och John Johannessen, Färöarna. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2014.

[Läs mer i Gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 14-122](#)

[Gå till översikten över gränshinder](#)

Foto: Unsplash.com

Olika byggbestämmelser

De nordiska ländernas byggregler skiljer sig åt, vilket försvårar entreprenörernas verksamhet och hämmar handeln över gränser.

Status

Den 29. maj 2018 blev der afholdt et byggemini-
nistermøde i regi af MR-VÆKST (Erhverv), hvor
byggeministrene fra Sverige, Norge, Finland, Island
og Åland deltog og vedtog en deklaration for
et styrket nordisk samarbejde om byggepolitik.
Erklæringen har fokusområderne: harmonisering
af byggregler, effektivisering af plan og bygge-
processen gennem digitalisering, og bygningers
klimapåvirkning i et livscyklusperspektiv. Er-
hvervssektoren godkendte den 9. oktober 2018 en
opfølgningsplan vedr. erklæringen og erklæret, at
de vil være overordnet ansvarlig sektor for planen.
Som noget af det første har Erhvervssektoren
afsat penge til et pilotprojekt om harmonisering
inden for tilgængelighedsområdet, og har endvi-
dere i budgetprocessen for 2020 spillet ind som
en prioritering at følge op på erklæringen ligesom
erhvervssektoren i MR-SAM's mobilitetsplan fået
tildelt 1 MDKK til harmonisering af byggregler.

Erhvervssektoren har også via Nordic Innovation
afholdt sammen med Standard Norge en Nord-
isk dialogkonference om byggestandarder den 11.
december 2018. Formålet med dialogkonferencen
var at samle standardiserings-organisationerne og
myndighederne, for at forstærke samarbejde om
harmonisering af byggreglerne og standarderne.
Man drøftede muligheden for et nordisk samarbej-
de om Eurocodes med henblik på at skabe fælles
rammer for udformningen af nationale annekser,
eller hvordan det på nordisk plan kan sikres, at de
internationale standarder anvendes i lovgivning
efter samme metode i hele Norden.

Islands socialminister Ásmundur Einar Daðason
har inviteret til et bygge- og boligministermøde
den 10. oktober 2019.

Ett tidigare prioriterat gränshinder av Gunnar
Westerholm, Åland, Bertel Haarder, Danmark, och
Kimmo Sasi, Finland. Prioriterat av Gränshinder-
rådet sedan 2014.

Läs mer i Gränshinderdatabasen,
gränshinder nr: 14-076

Gå till översikten över gränshinder

Digitala verktyg för att kommunicera med det offentliga fungerar inte över de nordiska gränserna

Digitala verktyg som t.ex. e-legitimation eller e-signatur som används när enskilda och företag kommunicerar med det offentliga i de nordiska länderna fungerar inte över de nordiska gränserna.

Status

MR-DIGITAL initierar i efteråret 2019 ett arbete omkring digital post mellem myndighed og borgere (G2C). Arbejdet bliver en del af et større arbejdsprogram, der skal sikre adgang til digitale tjenester på tværs af grænser. Første step bliver at kortlægge de nordiske (og baltiske) landes løsninger. Et udbud er ude nu og vi forventer at et konsulenthus vil gennemføre kortlægningen frem mod MR-DIGITAL's møde i slutningen af november. Dernæst bliver opgaven at se på, hvordan løsningerne kan bringes sammen på tværs af grænser, så myndigheder i ét nordisk land kan benytte sig af borgernes nationale digital postadresse i et andet land. Dette arbejde går i gang i 2020 med Danmarks Digitaliseringsstyrelse som lead partner.

Ett tidigare prioriterat gränshinder av Eva Tarselius Hallgren, Sverige, Kimmo Sasi, Finland, John Johannessen, Färöarna, och Siv Fridleifsdottir, Island. Prioriterat av Gränshinderrådet sedan 2016.

Läs mer i Gränshinderdatabasen, gränshinder nr: 17-010

Gå till översikten över gränshinder

Nordiska ministerrådet
Nordens Hus
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

